

Zverejňovanie zmlúv štátu a povinné elektronické aukcie najprínosnejšími opatreniami, vianočný príspevok dôchodcom najhorším krokom vlády

Výsledky projektu HESO (Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení) za 3. štvrťrok 2010

Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy **INEKO** zverejňuje výsledky projektu **HESO - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení** za **tretí štvrťrok 2010**. Projekt HESO vytvára platformu, kde sa ekonómovia, analytici, právnici, sociológovia, politológovia, odborní žurnalisti, podnikatelia, zástupcovia stavovských organizácií, akademickej obce a tretieho sektora pravidelne vyjadrujú ku kvalite a dôležitosti vybraných ekonomických a sociálnych opatrení zákonodarnej a výkonnej moci, ako aj k rozhodnutiam verejných inštitúcií v SR.

Projekt HESO podporili v roku 2010 Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s., Jenewein Group, s.r.o., SOITRON, a.s.

Členovia hodnotiacej komisie (v abecednom poradí)

Ladislav Balko, Európsky dvor audítorov, Luxemburg, Luxembursko
Juraj Barta, Slovenská sporiteľňa, a.s.
Daneš Brzica, Ekonomický ústav, Slovenská akadémia vied
Konštantín Čikovský, denník SME
Igor Daniš, učiteľ anglického jazyka
Dušan Deván, Petit Press, a.s.
Vladimír Dohnal, Symsite Research, s.r.o.
Juraj Draxler, Anglo-American University, Praha, Česká republika
Richard Ďurana, INESS - Inštitút ekonomických a spoločenských analýz
Adrián Ďurček, COOP Jednota Bratislava, s.d.
Marek Gábriš, ČSOB, a.s.
Peter Golias, INEKO - Inštitút pre ekonomické a sociálne reformy
Peter Gonda, Konzervatívny inštitút M.R.Štefánika
Eduard Hagara, ING Bank N.V., Bratislava
Július Horváth, Department of Economics, Central European University, Budapešť, Maďarsko
Igor Hurčík, na voľnej nohe
Alexandra Chapčáková, Fakulta manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov
Martin Kahanec, IZA - Institute for the Study of Labor, Bonn, Nemecko
Róbert Kičina, PAS - Podnikateľská aliancia Slovenska
Tomáš Kmet', Investors Group Financial Services Inc., Calgary, Kanada
Róbert Kopál, Asociácia obchodníkov s cennými papiermi
Lukáš Krivošík, časopis Týždeň
Adriana Krnáčová, BlueOceanSolutions, s.r.o., Praha, Česká republika
Viola Kromerová, Slovenský živnostenský zväz
Juraj Lazový, City ONLINE, s.r.o.
Rastislav Machunka, Old Herold, s.r.o., Trenčín; Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR
Tomáš Malatinský, Asociácia zamestnávateľských zväzov a združení SR

Ján Marušinec, M.E.S.A.10 - Centrum pre ekonomické a sociálne analýzy
Grigori Mesežnikov, IVO - Inštitút pre verejné otázky
Michal Mušák, Slovenská sporiteľňa, a.s.
Juraj Nemec, Ekonomická fakulta, Univerzita Mateja Bela, Banská Bystrica
František Okruhlica, Fakulta managementu, Univerzita Komenského, Bratislava
Jozef Orgonáš, Zväz obchodu a cestovného ruchu SR
Peter Pažitný, HPI – Health Policy Institute (Stredoeurópsky inštitút pre zdravotnú politiku)
Ivan Podstupka, časopis Poistné rozhľady
Ján Pokrivčák, Fakulta ekonomiky a manažmentu, Slovenská poľnohospodárska univerzita, Nitra
Ludvík Posolda, Events and Media Consulting Agency, s.r.o.
Róbert Prega, Tatra banka, a.s.
Igor Rintel, Meracrest, a.s., Bratislava
Ľubica Rondošová, AXA, d.s.s., a.s.
Rastislav Ručinský, Podnikovohospodárska fakulta v Košiciach, Ekonomická univerzita, Bratislava
Eva Sadovská, Poštová banka, a.s.
Marek Senkovič, Slovnaft, a.s.
Brigita Schmögnerová, Proforum - Progresívne fórum
Emília Sičáková-Beblavá, TIS - Transparency International Slovensko
Gabriel Šipoš, TIS - Transparency International Slovensko
Radoslav Štefančík, Katedra politológie, Filozofická fakulta, Univerzita sv. Cyrila a Metoda, Trnava
Martin Šuster, Národná banka Slovenska
Luboš Vagač, CPHR - Centrum pre hospodársky rozvoj
Mária Valachyová, Slovenská sporiteľňa, a.s.
Ľuboš Vančo, KPMG Slovensko, s.r.o.
Milan Velecký, Slovenský rozhlas
OZ VIPA SK, Občianske združenie Vidiecky parlament na Slovensku, Banská Bystrica
Jaroslav Vokoun, Ekonomický ústav, Slovenská akadémia vied
Eduard Žitňanský, dvojtyždenník Profit

Hodnotenie opatrení má charakter osobného postoja a nemusí zodpovedať názorovej línii organizácie, v ktorej hodnotiaci pôsobí. Všetci odborníci sa zúčastnili hodnotenia bez nároku na odmenu.

HESO - Hodnotenie ekonomických a sociálnych opatrení - SLOVENSKO

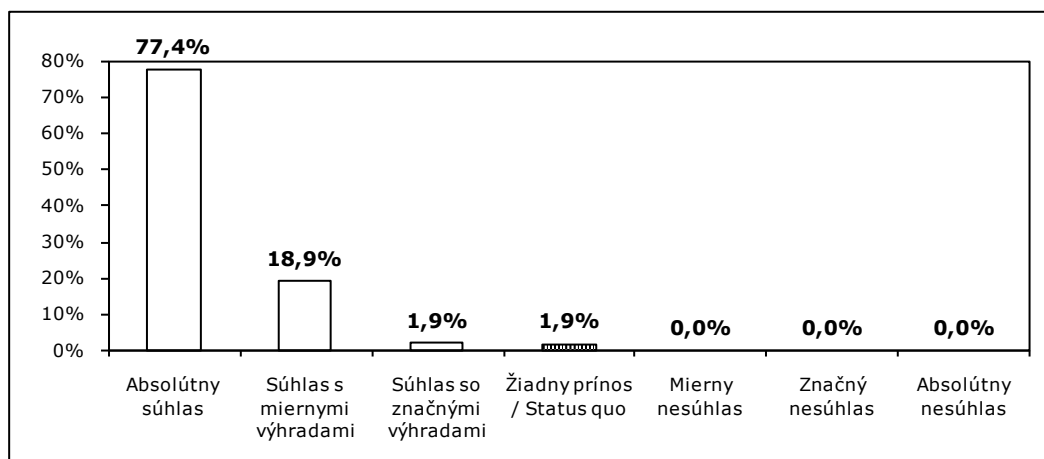
<i>júl - september 2010</i>		RATING	Miera súhlasu	Váha opatrenia
PORADIE OPATRENÍ PODĽA RATINGU (prínosu k sociálno-ekonomickému rozvoju krajiny)		<i>[-300;300]</i>	<i>[-3 ; 3]</i>	%
1.	Zverejnenie zmlúv verejného obstarávania ústredných orgánov štátnej správy na internete (najskôr zmluvy predošlej vlády; následne do konca roku 2011 aj zmluvy nad 0,5 mil. Sk uzavreté po 1.1.2000)	156,7	2,72	57,6
2.	Povinné elektronické aukcie pri väčšine zákaziek verejného obstarávania na ministerstvách, v ich podriadených organizáciách, v ostatných ústredných orgánoch štátnej správy a štátnych podnikoch od 1.1.2011	134,1	2,34	57,3
3.	Programové vyhlásenie vlády SR pre roky 2010-2014	112,5	1,50	74,9
4.	Návrh na zúženie imunity poslancov a sudcov len na výroky prednesené v parlamente, resp. na ich rozhodovanie pri výkone funkcie (návrh novely Ústavy SR)	102,8	2,24	45,9
5.	Nepredĺženie platnosti koncesnej zmluvy na prvý balík PPP projektov na výstavbu a prevádzkovanie 75 km úsekov diaľnice D1 od Martina po Prešov (štát mal koncesionárovi počas 30 rokov zaplatiť 9,1 mld. EUR)	97,0	1,81	53,7
6.	Odmietnutie poskytnutia finančnej výpomoci zadĺženému Grécku zo strany Slovenskej republiky vo výške 818 mil. EUR	66,8	1,15	57,9
7.	Plán úspor mzdových nákladov v štátnej správe vo výške 10% v budúcom roku (plánovaná úspora - 154 mil. EUR)	66,3	1,63	40,6
8.	Zrušenie vládneho uznesenia o poskytnutí štátnej dotácie vo výške 69,1 mil. EUR hlavnému mestu Bratislava na financovanie výstavby národného futbalového štadióna na Tehelnom poli	57,4	1,89	30,4
9.	Opätovné zavedenie regresívnej obchodnej prírážky na lieky pre nemocnice (ročná úspora 10 mil. EUR) a nakupovanie viacerých onkologických liekov pre pacientov priamo zdravotnými poisťovňami, a nie prostredníctvom lekární	48,3	1,39	34,7
10.	Pristúpenie Slovenskej republiky k Európskemu finančnému stabilizačnému systému (tzv. euroval) (ručiteľský prísľub SR do výšky 4,4 mld. EUR)	40,4	0,61	66,5
11.	Novela zákona o službách zamestnanosti (zavedenie nového príspevku na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie; predĺženie účinnosti poskytovania "protikrizového" príspevku na podporu udržania zamestnanosti do konca roku 2011; zrušenie príspevku na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce; nezrušenie príspevku na presťahovanie za prácou; stanovenie minimálneho rozsahu trvania výkonu absolventskej praxe na 3 mesiace; výdavky vyše 40 mil. EUR ročne)	36,4	1,06	34,5
12.	Opätovné zriadenie Ministerstva životného prostredia SR (novela zákona o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy)	34,8	0,93	37,3
13.	Poskytnutie vianočného príspevku pre dôchodcov v roku 2010 (príspevok v 8 pásmach od 66,39 EUR do 40,34 EUR v závislosti od výšky dôchodku; príspevok len pre dôchodcov s penziou do 446,70 EUR; výdavky - 61 mil. EUR)	-19,4	-0,63	31,0

RATING / Miera súhlasu / Váha (Dôležitosť) III. štvrťroka 2010 (len prijaté opatrenia)*
79,3
Zdroj: INEKO

* Kvôli zásade časového zaradenia opatrenia do príslušného obdobia podľa termínu jeho prijatia boli z kalkulácie ratingu 3. štvrťroka 2010 vylúčené opatrenia č. 8 a 13, ktoré boli prijaté až v 4. štvrťroku 2010, ako aj opatrenie č. 4, ktoré nakoniec nebolo prijaté vôbec.

Hodnotenie a komentáre* odbornej komisie k jednotlivým opatreniam:

1. Zverejnenie zmlúv verejného obstarávania ústredných orgánov štátnej správy na internete (najskôr zmluvy predošlej vlády; následne do konca roku 2011 aj zmluvy nad 0,5 mil. Sk uzavreté po 1.1.2000)

Balko Ladislav: Jednoznačná podpora. Čo ale s týmto opatrením? Zmluvy boli uzatvorené, peniaze vyčerpané. Čo bude nasledovať? Vывodzovanie zodpovednosti? Alebo sa urobí "čierna listina" tých subjektov, ktoré uzatvárali nevýhodné zmluvy a budú mať znemožnené pokračovať v službách pre verejnú správu? Nebudú naďalej organizovať verejné obstarávanie na ministerstvách tí istí ľudia na "hospodárskych správach", čo vyjednávali i predchádzajúce zmluvy? Asi by pomohlo "odstrihnúť" ich. V tom som ale skeptický. Jediným dôvodom, ktorý je najčastejšie spomínaný, je transparentnosť. Čo ale transparentnosť znamená, a čo z nej vyplýva?

Daniš Igor: Uvidíme, čo opatrenie prinesie. Uvidíme, kam právo druhej strany na ochranu „know-how“ rôznymi dodatkami zavedie „sekretizáciu“ zmlúv.

Deván Dušan: Aj keď nie vždy je široká verejnosť schopná pochopiť okolnosti jednotlivých kontraktov a môže to krátkodobo viesť k zbytočným ťahaniciam, z dlhodobého hľadiska je to jediná morálna cesta.

Đurana Richard: Opatrenie môže predstavovať bariéru potenciálnemu budúcemu plytvaniu vo verejných financiách.

Hurčík Igor: Výborne!!

Kahanec Martin: Bravo! Transparentnosť nakladania s verejnými zdrojmi je kľúčová.

Kopál Róbert: Transparentnosť považujem za základný nástroj na zvyšovanie efektívnosti vo verejnom obstarávaní.

Krnáčová Adriana: Skvelé, bohužiaľ nemá v ČR nasledovníka.

Lazový Juraj: Javí sa ako veľmi dobré opatrenia v rámci boja proti korupcii. Som zvedavý na realitu.

Marušinec Ján: Transparentnosť v oblasti verejného obstarávania je obrovským prínosom pre spoločnosť, zvolený nástroj (zverejnenie plného znenia všetkých uzavretých zmlúv) však nepovažujem za optimálny.

Nemec Juraj: Môže niečo priniesť, hlavne by ale bolo potrebné zverejňovať výsledky procesov. Napr. včera som mal seminár so študentmi, vo všetkých náhodne vybraných prípadoch došlo k navyšovaniu zmluvných cien, bez dodatkov a vysvetlení.

Orgonáš Jozef: Koniec svinstvám vo forme rodinkárstva a klientelizmu.

Ručinský Rastislav: Toto opatrenie je možno chápať pozitívne, hospodárenie s verejnými zdrojmi by malo byť pod verejnou kontrolou.

Senkovič Marek: Najmä morálny dosah na spoločnosť smerom k lepšej transparentnosti.

* Komentáre odborníkov sú v rámci jednotlivých opatrení zoradené v abecednom poradí.

Schmögnerová Brigita: Reálne niečo môže priniesť iba zverejňovanie nových zmlúv.

Štefančík Radoslav: Pozitívne opatrenie smerujúce k eliminovaniu v súčasnosti najväčšej pliagy slovenskej spoločnosti – korupcie a klientelizmu. Ale keďže korupcia nevznikla počas vlády Roberta Fica, seriózne by bolo zverejniť všetky zmluvy od 17. novembra 1989. Verejnosť má právo poznať spôsoby vládnutia nielen predchádzajúcej a terajšej vlády, ale všetkých predchádzajúcich. Možno by sme zistili, že neexistuje len "American Dream", ale aj "Slovenský sen".

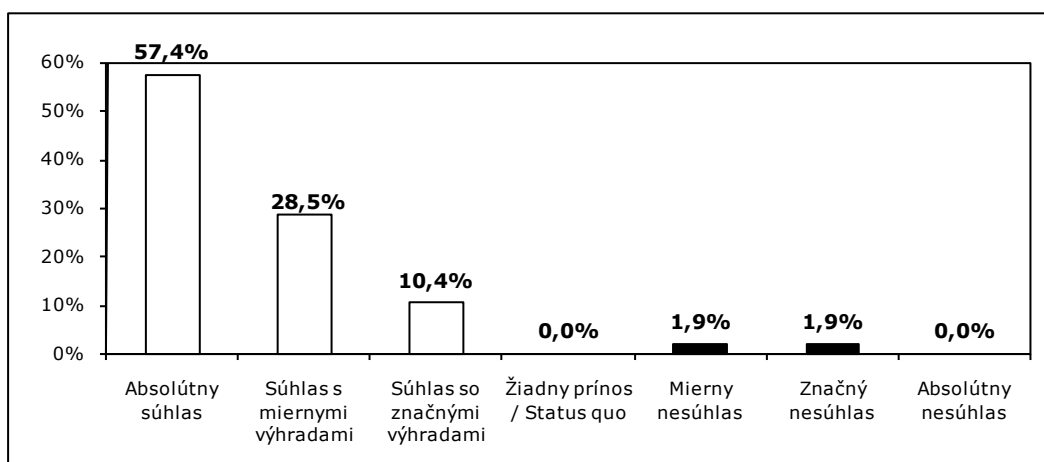
Vagač Luboš: Dôležité opatrenie, ktorého efekt sa približuje k zákonu o slobodnom prístupe k informáciám.

Vidiecky parlament: Je to významný krok k transparentnosti.

Vokoun Jaroslav: Je sympatické a oslobodzujúce, keď sa prestaneme báť pred sebou samými.

Anonymný komentár*: Ciest ako neefektívne a netransparentne verejne obstarávať je viacero. Opatrenie systémovo nerieši problém neefektívnosti a netransparentnosti vo verejnom sektore.

2. Povinné elektronické aukcie pri väčšine zákaziek verejného obstarávania na ministerstvách, v ich podriadených organizáciách, v ostatných ústredných orgánoch štátnej správy a štátnych podnikoch od 1.1.2011

Balko Ladislav: Vysoko podporujem. Len aby sa to nezvrhlo, ako to väčšinou na Slovensku býva. Na všetko sa nájde "ľudový folklór" a nájdu sa "vylepšenia", ktoré vždy niekomu prospejú. A aj ministerstvá si vedia "najať" počítačových expertov, ktorí dokážu zasiahnuť do počítača. Takže možno sa mýlim. Alebo aj nie? A zabezpečiť dobrú ochranu pred nejakým zásahom do tohto procesu. A aj sankcie za porušenie.

Daniš Igor: Podstata leží inde.

Deván Dušan: Ak nie je rozdiel v predmete obstarania od rôznych dodávateľov a rozhoduje iba cena, tak s tým problém nemám. Ale ak by boli elektronické aukcie naozaj také skvelé, tak by súkromná sféra už dávno obstarávala elektronicky výrazne viac ako obstaráva. Cena však nie je vo vyspelých firmách jediné kritérium. Nižšie ceny za obstarané tovary a služby tak podľa mňa neprinesú kvalitnejšie služby štátu. Ide skôr o alibistický krok tých, ktorí sa boja zodpovednosti (politici) a obávam sa, že prílišné nadšenie z elektronických aukcií bude skôr na škodu. Snáď vytriezvieme.

Đurana Richard: Týmto opatrením možno dosiahnuť úspory vo verejných financiách a zároveň vedie k vyššej transparentnosti pri nakladaní s peniazmi daňových poplatníkov. Pri dôkladnej kontrole zo strany verejnosti sa zároveň môžu vynárať otázky ohľadom opodstatnenosti a objemu nákupov zo strany verejnej sféry, čo môže byť ďalším krokom na ceste k racionalizácii verejnej správy.

Gábriš Marek: Čas ukáže, aká bude reálna úspora. Ale už prvé skúsenosti sú pozitívne. Samotné vytvorenie férovejšej súťaže a vyššej transparentnosti vytvára predpoklady k lepšiemu využívaniu prostriedkov občanov.

Hurčík Igor: Záleží vždy na predmete obstarávania. V prípade obstarávania „komodít“ súhlasím.

* Respondent si neželal byť menovaný.

Kahanec Martin: Boj proti korupcii je jedna z kľúčových priorít.

Krnáčová Adriana: Pre komodity ideálny nástroj úspor.

Lazový Juraj: Javí sa ako veľmi dobré opatrenia v rámci boja proti korupcii. Som zvedavý na realitu.

Marušinec Ján: Výrazný krok smerom k vyššej transparentnosti verejného obstarávania, avšak účinné bude toto opatrenie iba za predpokladu, že verejné inštitúcie budú chcieť skutočne využiť potenciál, ktorý elektronické aukcie ponúkajú.

Nemec Juraj: Pokiaľ by sa jednalo o povinné aukcie na tovary, plne súhlasím. Pri službách a verejných prácach však kritérium hospodárnosti nepostačuje. Dokáže kvalifikačný proces garantovať kvalitu (efektívnosť)??? Zavedenie aukcií samo osebe ešte navyše nemusí postačovať, aj tie sa dajú manipulovať. Problémom je tiež postoj ÚVO, ktorý zatiaľ nevie e-aukcie správne "uchopiť" vo svojich metodických usmerneniach.

Okruhlica František: Pomerne je to nákladné.

Orgonáš Jozef: Transparentnosť nadovšetko.

Ručinský Rastislav: Výrazne pozitívne je možno na tomto opatrení hodnotiť zvýšenie transparentnosti pri nakladaní s verejnými financiami a predpokladanú úsporu verejných financií.

Senkovič Marek: Výborné.

Štefančík Radoslav: Pozitívne opatrenie na zvýšenie transparentnosti verejného obstarávania.

Šuster Martin: Som fanúšikom aukcií a myslím, že by mali byť hlavnou formou verejného obstarávania, nie však jedinou. Bol by som za to, aby ministerstvá a rozpočtové organizácie museli aukcie uplatniť na aspoň 75% objemu verejného obstarávania. Aukcie však nie sú vhodné na všetky typy obstarávaní. Sú ideálne vtedy, keď je ľahko a jednoznačne definované, čo chce štát nakúpiť a hlavným kritériom je cena. Sú však prípady, keď by hlavnými kritériami mali byť kvalita, spoľahlivosť, alebo inovatívnosť. Je napr. ľahké nakúpiť kopírovací papier v súťaži, kde je kritériom najnižšia cena, ale skúsme si predstaviť, ako v tom prípade bude vyzeráť súťaž na preklady do angličtiny, architektonický projekt štadióna alebo nová učebnica matematiky (asi by sme mali preklady z Google Translatora s dodacou lehotou 31 dní, štadión v podobe šedivej betónovej kocky a učebnicu preloženú z nemčiny, kde v slohových úlohách budú vystupovať Wolfgangovia a Getrúdy). Povinné aukcie sú určite zlepšením oproti minulosti, ale nie je to ideálny stav. Verejné obstarávanie by malo mať za cieľ čo najefektívnejšie využitie verejných peňazí, plus transparentnosť a spravodlivosť. Aukcie vedú v transparentnosti a spravodlivosti, ale nie vždy v efektívnosti, ktorá by mala byť na prvom mieste.

Vidiecky parlament: Nie je dostatočný čas na prípravu. Unáhlené riešenia môžu ohroziť imidž e-aukcií.

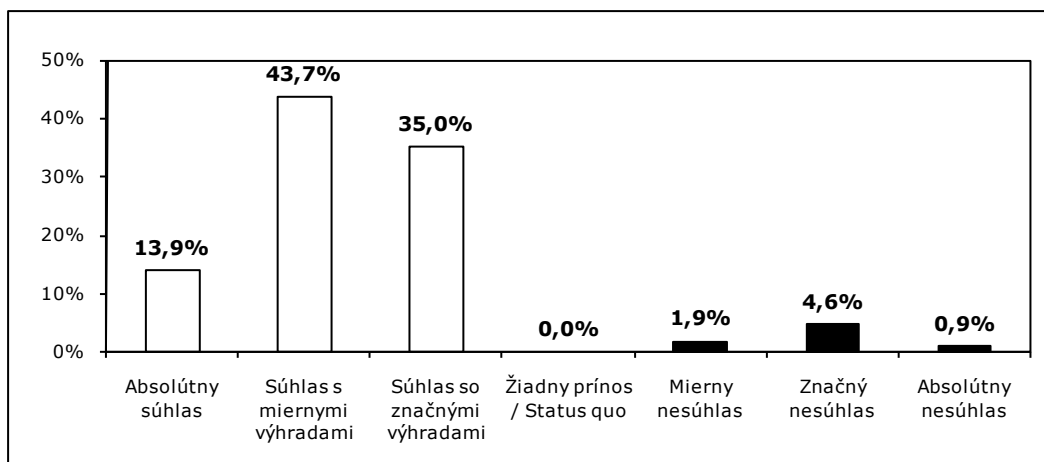
Vokoun Jaroslav: Poriadok robí priateľov. Uznanie si zaslúži silný ťah týmto smerom. Avšak kto v tom vie chodiť, svoju víťaznú nízku cenu vo verejnom obstarávaní si v budúcnosti navýši cez dodatky k zmluve. Je to ešte stále systém s otvoreným koncom, a to je priestor pre "kreatívne riešenia" ľudí, ktorí milujú verejné obstarávanie. A neduhy odrádzajú mnohých slušných od účasti vo verejnom obstarávaní, čím strácame my všetci.

Žitňanský Eduard: Škoda, že korupcia sa bude diať pred aukciami, pri ich príprave.

Anonymný komentár*: Hodnotím to ako systémový krok k zvýšeniu transparentnosti verejného obstarávania vo verejnom sektore. Avšak aj tu je obrovský priestor na manipuláciu (počítačoví experti a hackeri dokážu divy).

* Respondent si neželal byť menovaný.

3. Programové vyhlásenie vlády SR pre roky 2010-2014

Balko Ladislav: Hlavný leitmotív mojej podpory niektorých častí Programového vyhlásenia je konsolidácia verejných financií. Otázkou je, akou cestou sa k nej uberať. Reštrikciami alebo expanziou. Programové vyhlásenie obsahuje obidva prúdy ekonomickej politiky. Nie som si istý, že reštrikcia v oblasti verejnej spotreby pomôže ekonomike. Jednoznačne podporujem program v oblasti zlepšovania verejného obstarávania - to je najmohutnejší prameň devastácie verejných financií na Slovensku. V tom držím vláde najsilnejšie palce.

Deván Dušan: Viac konkrétnejších a v niektorých prípadoch aj odvážnejších návrhov by prospelo, vnímam to skôr ako dokument pre čo najviac ľudí

Draxler Juraj: Šetrenie a transparentňovanie, to sú leitmotívy Programového vyhlásenia vlády. Mnohé kroky koncipované v tomto rámci sú užitočné, ale ani pre súkromnú firmu nie sú najdôležitejšími funkciami účtovníka a audítora (aj keď účtovník a audítor si to možno často myslia).

Đurana Richard: Programové vyhlásenie určuje mantinely, v ktorých chce vláda najbližšie štyri roky korčuľovať. Je to viac menej kompilát predvolebných programov a dôležitejšie ako samotný dokument sú konkrétne kroky vlády, ktoré majú na rozdiel od takýchto deklaratívnych dokumentov reálny dopad na hospodárstvo a životy ľudí.

Gonda Peter: Programové vyhlásenie novej vlády prináša prevažne všeobecne deklarované rámce na riešenie najväčších problémov v spoločnosti a opatrné zámery na riešenie väčšiny ostatných problémov. V časti venujúcej sa verejným financiám napríklad predstavuje zámery na vytvorenie predpokladov fiškálnej disciplíny a znižovanie ich záťaž pre budúcnosť, predkladá však len minimum konkrétnych opatrení, ktorými chce zámery naplniť. Z pohľadu potreby riešiť podstatu problémov vo verejných financiách je Programové vyhlásenie vlády nedostatočné, málo ambiciózne, opatrné a viaceré podstatné zámery v ňom chýbajú.

Horváth Július: Nedostatok politickej a hospodárskej vízie v krajine.

Kopál Róbert: V programovom vyhlásení absentuje popis aspoň základných opatrení, ktoré plánuje vláda SR uskutočniť v oblasti podpory rozvoja domáceho kapitálového trhu s cieľom zvyšovať konkurencieschopnosť domácej ekonomiky.

Krnáčová Adriana: Z hľadiska formulácie základných cieľov je dokument "úprimnejší" a lepšie konštruovaný než česká verzia. Jedno je však, čo sa napíše do programového vyhlásenia (často je to len zbožné pranie), druhé je politická a ekonomická realita.

Kromerová Viola: Nesplnilo očakávania podnikateľov. Chýbajú rozvojové opatrenia, koncepcia pre ekonomický rozvoj, napriek prehláseniam, že vláda bude odborná a pravicovo-podnikateľsky ladená, jednoznačne chýba rozmer rozvoja slovenských firiem, opäť sa vraciame k podpore zahraničných investícií.

Lazový Juraj: Samotné programové vyhlásenie vnímam ako dobrý materiál. Zrejme obavy z reakcie voličov na reformy druhej Dzurindovej vlády, ako aj osoba premiérky spôsobili, že vyhlásenie je orientované viac sociálne a menej reformne, ako by možno pravicový volič vzhľadom na zloženie vládnej koalície očakával. A žiaľ, napriek dobrým zámerom doterajší spôsob vládnutia vyvoláva veľké rozpaky.

Nemec Juraj: V čase, keď vláda veľmi dobre vedela o situácii vo verejných financiách, nasľubovala hory doľu... Žeby sa to stalo už pravidlom?

Okruhlica František: Je pozitívnou správou najmä pre podnikateľské prostredie.

Orgonáš Jozef: Nie optimálny, ale konštruktívny dokument, ktorý po realizácii zásadne prispeje k zlepšeniu podnikateľského prostredia a následne i celej spoločnosti. Podtitul, ktorý si vláda sama dala – „Občianska zodpovednosť a spolupráca“ - má zmysel. Je potrebné ho iba naplniť.

Pažitný Peter: Programové vyhlásenie vlády má slušnú úroveň, chýba však väčšia odvaha k reformám, k posilneniu individuálnej zodpovednosti, podpore slobodného trhu a privatizácií neefektívnych štátnych inštitúcií a podnikov.

Schmögnerová Brigita: Nezabezpečuje základné rozvojové predpoklady SR: dôraz na inovácie, „zelený“ rast, investície do človeka, t.j. vzdelanie, zdravie a sociálnu inklúziu.

Šípoš Gabriel: Ambiciózne a veľmi kvalitné opatrenia v boji proti korupcii.

Štefančík Radoslav: V oblasti vysokého školstva programové vyhlásenie obsahuje niekoľko nádejných plánov. Keďže však minister školstva patrí medzi zatiaľ najslabších v Radičovej vláde, je otázne, či sa behom štyroch rokov v školstve niečo zmení. Doterajšie kroky (napríklad vo financovaní vedy a výskumu) majú skôr stagnujúcu alebo opačnú tendenciu. Subjektívne odhadovaná miera korupcie a klientelizmu sa po nástupe novej vlády vo vysokom školstve neznižila. Príbeh „Bielej vrany“ Zuzany Melicherčíkovej, ale určite aj ďalších doteraz nezverejnených prípadov (prečo toľko kvalitných profesorov a docentov odišlo z Filozofickej fakulty Prešovskej univerzity; ako sa študuje na súkromných univerzitách situovaných v okresných mestečkách?) sú dôkazom pretrvávajúcich mafiánskych spôsobov manažovania vysokých škôl.

Vagač Luboš: Vyjadrujem súhlas s piliermi programového vyhlásenia. Výhrady smerujú k tomu, že v niektorých oblastiach vláda nedala jasne najavo svoje plány (najmä dôchodkový systém), a vo viacerých oblastiach sú plány zahmlené všeobecnými frázami (i keď charakter tohto dokumentu to čiastočne ospravedlňuje). Po skúsenostiach z reformných rokov 2002-2006 cítiť určitú reformnú opatrnosť, čo je v súčasnej politickej a spoločenskej situácii pochopiteľné.

Vidiecky parlament: Podľa predvolebných sľubov sa dali očakávať výraznejšie reformné kroky.

Vokoun Jaroslav: Očakávania sú veľké hlavne v oblastiach, kde to s morálkou a etikou vyzerá zle. Okrem dobrej legislatívy tu však musia byť aj funkčné autoregulačné mechanizmy, nakoľko miera autonómnosti v rôznych sférach života je veľká a ešte sa bude zvyšovať. Lenže v krajine, kde nie sú diskusie, sa bude toho viac diať v zákulisí ako na verejnosti a to potom pochová dobre mienené úmysly Programového vyhlásenia vlády SR.

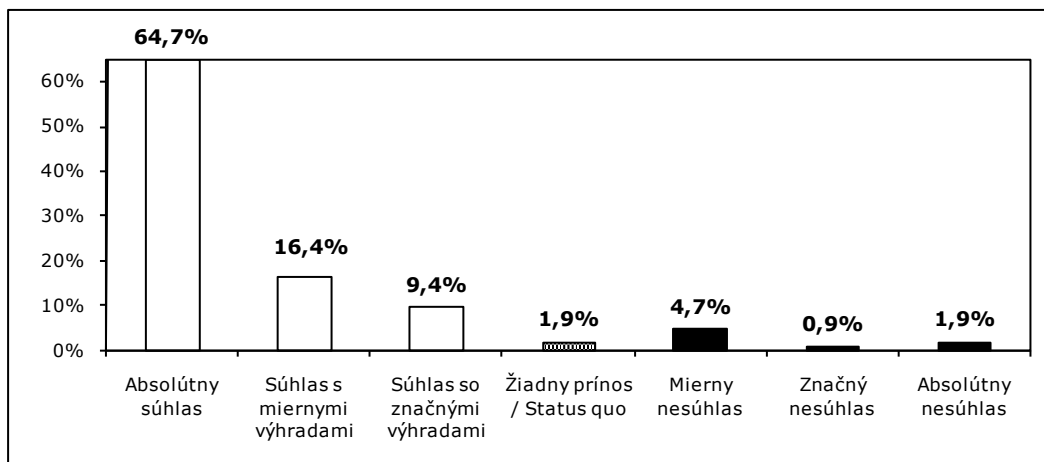
Anonymný komentár^{*}: Programové vyhlásenie vlády nezodpovedá celkom tomu, čo bolo predmetom predvolebného programu jednotlivých strán tvoriacich vládu. Zároveň možno negatívne hodnotiť nekonkrétne a vágne vyjadrenia v programovom vyhlásení, ktoré nedávajú presný popis opatrení, ktoré chce súčasná vláda realizovať. Pozitívne je možné hodnotiť snahu o ozdravenie verejných financií a boj proti korupcii.

Anonymný komentár[†]: Programové vyhlásenie 2010-2014 naznačuje cestu k trvaloudržateľnému ekonomickému rastu a rozvoju slovenskej spoločnosti.

^{*} Respondent si neželal byť menovaný.

[†] Respondent si neželal byť menovaný.

4. Návrh na zúženie imunity poslancov a sudcov len na výroky prednesené v parlamente, resp. na ich rozhodovanie pri výkone funkcie (návrh novely Ústavy SR)

Balko Ladislav: Súhlas. Sú názory ponechať sudcom naďalej absolútnu imunitu. Omyl. Tento profesijný stav sa pod rúškom nezávislosti stáva tak nezávislý, že je už nezávislý aj na zákonoch, ktoré by mali dodržiavať len tí druhí. Akékoľvek previnenie sudcu a jeho sankcionovanie je považované za atak voči sudcovskej nezávislosti. Sudcovia sa stali "najchránenejšou vrstvou spoločnosti". A pritom stav v súdnictve, rozporné rozhodnutia, prietahy v konaní robia problémy občanom a celkovej vymožitelnosti práva.

Daniš Igor: Opozícia má tentokrát pravdu. Preriekli sa. Vyzradili, ako budú oni zneužívať zúženú imunitu. Ale aj tak, zúženie je v súčasnej spoločenskej klíme nevyhnutné.

Deván Dušan: Výsady, ktoré majú sudcovia a poslanci sú nehorázne, ale pri poslancoch je aspoň verejná diskusia o tom, že to treba zrušiť. Veľmi mi to chýba aj pri sudcoch.

Draxler Juraj: Zbytočne sa nafukuje tak dôležitosť tejto otázky, ako aj niekoľko málo prípadov využitia či zneužitia inštitútu imunity.

Đurana Richard: Návrh hodnotím pozitívne. Občania hlasujúci vo voľbách nemajú právo na imunitu. Na základe akého argumentu by zrazu týmito istými občanmi volení zástupcovia mali toto právo získať? Od koho?

Hurčík Igor: Tento návrh sa opakuje ako ročné obdobia. Ale výsledok žiadny.

Krnáčová Adriana: Súhlas, ale bohužiaľ, podobne ako v českom parlamente, zostane opatrenie len v podobe návrhu. Bola by som veľmi prekvapená, keby to prešlo!

Lazový Juraj: Zámer správny, výsledok taký, aký sa očakával.

Nemec Juraj: Na otvorenie diskusie o miere imunity poslancov je tento návrh dobrý. U priestupkov, ktoré nemajú dopad na platnosť mandátu, som určite za.

Okruhlica František: Dobrý návrh, veď sú to tiež len ľudia „z ľudu“ a ako sme videli v 20-ročnej demokratickej histórii aj „podarené figúrky“. Takže zreálnime ich prácu, prínosy a miesto v spoločnosti.

Orgonáš Jozef: Ja som poslanec a kto je viac? Nie je to zvrátené?

Posolda Ludvík: Keby sa tak stalo, idem pozrieť skutočné rybníky, či kaprov nevypúšťajú, lebo je to pravdepodobnejšie.

Štefančík Radoslav: Je síce potrebné v obmedzovaní nenáležitých privilégií „nadľudí“ z parlamentu niekde začať, ale pokiaľ nebude imunita obmedzená iba na výroky a hlasovanie v parlamente (indemnita), pôjde stále len o kozmetické opatrenie.

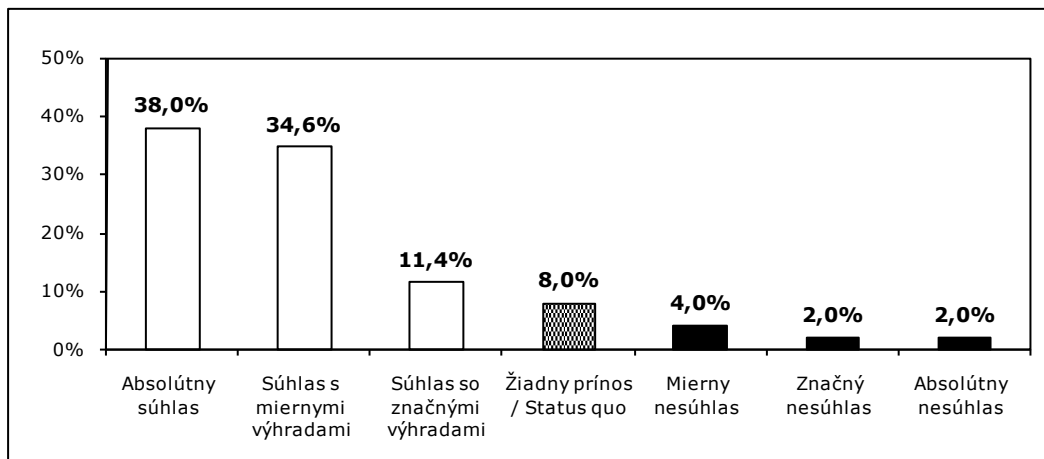
Vidiecky parlament: Neodôvodnené výsady politikov sú v rozpore s princípmi demokracie a rovnosti pred zákonom.

Vokoun Jaroslav: Keďže média sa tak veľa venujú politike, politici pôsobia ako vzory, či sa to niekomu páči, alebo nepáči. Ľudia sú zmetení, keď vidia štýl argumentácie v politických diskusiách, kde čierne môže byť biele a naopak. Treba sa vracať ku koreňom a nevytvárať umelý svet, ktorý vždy vedie k deformáciám.

Anonymný komentár*: Rozhodnutie skôr politické (a čiastočne populistické) bez výraznejšieho vplyvu na výkon poslancov a sudcov.

5. Nepredloženie platnosti koncesnej zmluvy na prvý balík PPP projektov na výstavbu a prevádzkovanie 75 km úsekov diaľnice D1 od Martina po Prešov (štát mal koncesionárovi počas 30 rokov zaplatiť 9,1 mld. EUR)

Balko Ladislav: Diaľnice na Slovensku stavať treba. Čím viac to budeme odkladať, tým viac nás a potom už naozaj aj naše deti, to bude stáť. Celá záležitosť by nemala byť predmetom politického zápasu a celé politické spektrum by malo mať k nej národohospodársky postoj. Ekonomovia, stavitelia, bankári, právnikovia a ďalší špecialisti musia byť v čele celého procesu a povedať, či je akýkoľvek balík PPP predražený. Žiaľ, proces výstavby takého diela sa podľa mňa stal predmetom "bitky" ekonomických záujmov cez politikov. Ak sa skončila koncesná zmluva, treba rýchlo povedať, čo ďalej. Že sú PPP prospešné pri budovaní našej diaľnice, povedala aj EIB, ktorá podporuje výstavbu našej diaľnice aj prostredníctvom PPP. Je známe, že EIB bola súčasťou príprav na prvý balík PPP a podporila ho. Myslím si, že špecialisti tejto banky by do nenávratného projektu peniaze nedali. Napriek zrušeniu zmluvy na prvý balík banka tvrdí, že je to v poriadku a víta rozdelenie veľkého balíka a ísť cestou transparentných súťaží na kratšie úseky. Ak sú o tom presvedčení v EIB, netreba to spochybňovať, ale podporiť a urýchliť príslušné rozhodnutia a procedúry a rýchlo stavať.

Daniš Igor: Treba pripomenúť, nech ako je, že Slováci sú pravdepodobne držiteľmi svetového rekordu vo výstavbe diaľnice medzi dvoma najdôležitejšími mestami v krajine: Diaľnicou, ktorá meria niečo nad 300 km sa stavia viac ako 30 rokov a stále nie je dokončená. Neuveriteľné! Pašáci, tí politici!

Deván Dušan: Aj keď je diaľnica potrebná, mali by sme minimálne brať do úvahy, či je vzhľadom k situácii na finančných trhoch ten správny čas ísť do dlhových obchodov. A ak nie, buď počkať, alebo zmeniť spôsob financovania.

Draxler Juraj: Ťažko sa naozaj kompetentne vyjadriť, pretože toto sú naozaj komplikované operácie, ale na základe zverejnených informácií v týždenníku Trend, reakcie ministerstva a ďalšieho vývoja je asi pomerne bezpečné povedať, že prvý dopravný PPP balík predstavoval šlendriánsky a drahý projekt, kde záujmy štátu ako takého boli až na poslednom mieste.

Đurana Richard: Vzhľadom na vysoký objem prostriedkov a absolútnu absenciu analýz o výhodnosti a prínose výstavby diaľnic toto opatrenie hodnotím vysoko pozitívne. Obstarávanie by malo byť transparentné a vláda by mala jasne komunikovať, aký prínos od každej diaľnice očakáva - aby bolo možné porovnať náklady s výnosmi. Čo je dôležité, toto porovnanie nemá byť s nulou, ale so súčasným stavom, pretože prínos diaľnic sa permanentne nadhodnocuje. Analýza by mala mať štruktúru posudzujúcu malé úseky diaľnice a ich prínosy by mali byť porovnané nielen so súčasným stavom, ale aj s rýchlostnými komunikáciami, pretože marginálny prínos diaľnice oproti rýchlostnej ceste je minimálny, pričom cena diaľnic je vyššia.

Kahanec Martin: Otázne je, ako vláda zabezpečí financovanie a urýchlenú výstavbu týchto úsekov.

* Respondent si neželal byť menovaný.

Krnáčová Adriana: Infraštruktúrne projekty sú najmenej vhodné pre PPP formát. Sanovať rozpočet prostredníctvom PPP projektov je nezodpovedné odkladanie dlhov na ďalšie roky.

Lazový Juraj: Okolo výstavby diaľnic pomocou PPP projektov bolo popísané veľa. Žiaľ, odborných komentárov a argumentov bolo poskromne. Stavať predražené diaľnice za každú cenu nepodporujem. Som zvedavý, či a ako sa zlepší transparentnosť za tejto vlády. A samozrejme, kedy sa nakoniec prepojí západ s východom Slovenska.

Nemec Juraj: Tu sú dva rozmery. Jedným z nich je snaha o nápravu neefektívnosti, druhým je princíp právnej istoty. Nevie, ktorý by mal mať prednosť.

Okruhlica František: Správne rozhodnutie. Rozhodnutie predchádzajúcej vlády vytváralo vysoké ziskové podmienky v prospech slovenských subjektov na úkor daňovníkov.

Orgonáš Jozef: Principiálne platí, že PPP projekty nemusia byť zlým riešením, ale konštrukcia „nevážnym ministrom“ nie je dôveryhodná, a preto zrušenie bolo dobrou voľbou.

Schmögnerová Brigita: Rozhodnutie bolo spolitizované, argumentácia v prospech zrušenia málo kvalifikovaná. Vláda napr. nevyšlišla straty z odloženia výstavby minimálne o dva roky, jednostranne hodnotila rozloženie rizík na štát a koncesionára, ignorovala prax predražovania výstavby pri výstavbe v gescii štátu, ignorovala dôsledky na mieru nezamestnanosti a pod.

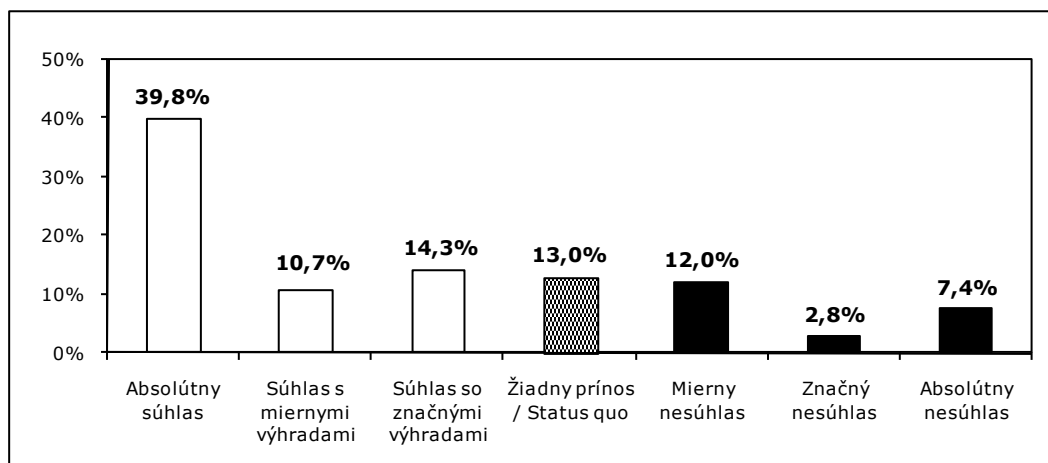
Štefančík Radoslav: Vzhľadom na negatívne stanovisko EÚ kvôli katastrofálnym zásahom do životného prostredia ide o očakávané rozhodnutie. Otázniky vyvolávajú hysterické reakcie bývalého premiéra. Ako keby týmto rozhodnutím stratil jeden slovenský stranícky subjekt významného sponzora.

Videcky parlament: Zníži sa tým zaťaženie budúcich generácií predraženými investíciami.

Anonymný komentár*: Podľa môjho názoru sa do tohto rozhodnutia primiešala aj politika, čoho dôsledkom sú častokrát rozhodnutia, ktoré nie sú podložené faktami, resp. nevychádzajú z dôkladnej analýzy. Okrem ekonomických a politických dôvodov je potrebné pri týchto rozhodnutiach brať do úvahy aj sociálnu stránku (vzhľadom na stav stavebníctva a plánované prepúšťanie v slovenských stavebných firmách).

Anonymný komentár†: Ficovým projektom dúfam odzvonilo.

6. Odmietnutie poskytnutia finančnej výpomoci zadlženému Grécku zo strany Slovenskej republiky vo výške 818 mil. EUR

Balko Ladislav: K opatreniu sa malo pristupovať s väčšou rozvahou. Je naozaj pravda, že Slovensko v pomere ku Grécku je "chudobnejšie", no pravidlá hry nazývané európskou solidaritou by malo, ak chce byť seriózne vnímané, dodržiavať. O tom, že sme "chudobnejší", sa vedelo nielen teraz, ale aj v rokoch pred 2004 a aj potom, teda v časoch, keď sme sa usilovali, a potom keď sme vstúpili do EÚ a aj do eurozóny. A teda sme vedeli, čo nás čaká. Nie je to o tom, že Únia je jednosmerka, a teda nie je dobrá len keď niečo dáva, ale ako to v živote býva, aj niečo pýta. A Slovensko nemôže byť "geroj" a postaviť sa vtedy chrptom. Pomoc sme mali odsúhlasiť a hlasnejšie trvať

* Respondent si neželal byť menovaný.

† Respondent si neželal byť menovaný.

na podmienkach stanovených Grécku v oblasti konsolidácie verejných financií, ktoré ale boli stanovené, no nie som si istý, či nie sú len "virtuálne", a teda súhlasím s niektorými hlasmi o vytýčení pravidiel riadeného bankrotu nesolventného štátu. Pretože možno raz k tomu dôjde a pravidlá sa budú musieť prijať. Ak by sa boli už prijali, mohlo to byť preventívne opatrenie voči ďalším budúcim "hriešnikom". A aj keď sme relatívny ekonomický "trpaslík" a pomoc Grécku sa bez nás zaobíde, nie je to o tom. Je to o partnerstve a partneri aj v reálnom živote sa musia podržať. Ak nie, začnú si nedôverovať. A nie som si istý, že je to s tým zadlžením až tak jednoznačné v neprospech Slovenska. Pretože ak by sme boli Grécku požičali, tak by sa boli zvýšili zahraničné aktíva štátu (ktoré by aj prinášali slušný úrok a nie je také jednoznačné, že by to Grécko nebolo z dlhodobejšieho hľadiska splatilo). Ak by sme si na pomoc Grécku museli požičať, zvýšili by sa síce aj pasíva, ale z hľadiska čistej zadlženosti by k ničomu tragickému nedošlo. Treba ale priznať, že deficit by to zvýšilo v momente pôžičky.

Daniš Igor: Slováci zaplatili dlhy skrachovaných bánk po tzv. privatizácii a tiež predtým po páde centrálne plánovanej ekonomiky. Prečo tak nemôžu konať iné národy v Európe – Gréci, Íri, Španieli, Nemci a Francúzi zároveň? Prečo by bankrot štátu mal byť tabuizovaným? Mali by sme mať lepšie PR – schopnosť presvedčivo a pravdivo argumentovať. Nie sú asi ľudia.

Deván Dušan: Stále si myslím, že je lepšie pomôcť znížiť straty veriteľov (ale určite nie úplne) a začať budovať niečo zdravé od začiatku ako udržiavať niečo, čo má len malú šancu prežiť a aj za priaznivých okolností to bude trvať dlho. Hlavne keď demokracia nevytvára veľký priestor na dlhodobé a racionálne riešenia.

Draxler Juraj: Samotný slovenský príspevok k pomoci Grécku by veľa neriešil z pohľadu celkového balíka a pre slovenskú vládu by znamenal zopár zbytočných starostí s hľadaním prostriedkov. Vláda, našťastie pre ňu, mohla ťažiť z pomerne špecifickej situácie: k pomoci sa prihlásila predošlá vláda tesne pred voľbami, záväzok krajiny teda nebol jednoznačný. Na "áno" novej slovenskej vlády sa potom čakalo v lete, keď už európske administratívy nefungovali naplno... Využitie tejto situácie ťažko vyslovene odsúdiť. Na druhej strane si treba uvedomiť, že od fungovania eurozóny sme mimoriadne závislí, a že aj malá krajina môže k európskej politike prispievať konštruktívnym postojom. Išlo o veľmi špecifickú situáciu. Z hľadiska budúcnosti treba dúfať, že vláda sa bude menej venovať využívaniu problémov eurozóny na získavanie bodov na domácej politickej scéne, a že bude pozornosť venovať napríklad vyjednávaniu dobrého rámca podmienok štrukturálnej pomoci na ďalšie finančné obdobie.

Đurana Richard: Argumentácia solidaritou chudobnejšej krajiny s bohatšou nie je namieste, obzvlášť v situácii, keď sa bohatšia krajina dostáva do problémov s verejnými financiami kvôli nezodpovednosti svojich politikov a štedrej sociálnej politike, ktorá nestojí na naakumulovanom bohatstve. Ako sme upozorňovali už počas diskusií o pôžičke, ide len o odsúvanie problému do budúcnosti a Grécku zvyšovanie verejného dlhu nepomôže. Je len málo pravdepodobné, že Grécko bude túto pôžičku schopné v budúcnosti splácať. Navyše nie je efektívne zachraňovať európske banky cez pomoc periférnym krajinám.

Gonda Peter: Odmietnutie poskytnutia pôžičky Grécku z peňazí slovenských daňovníkov považujem za správne rozhodnutie z finančných a najmä principiálnych dôvodov. Znamená nielen vyhnutie sa finančnej záťaži z poskytnutia rizikového úveru (de facto daru), ale najmä odmietnutie neúčinného a chybného „riešenia“. Poskytnutie pôžičky Grécku predstavuje prehĺbenie problémov, odloženie riešenia podstaty problému a negatívne dôsledky aj pre Grécko. Pôžička Grécku pravdepodobne nezabráni jeho neskoršiemu bankrotu. Požičiavať tak zadlženému znamená okrem rizika nesplatenia záväzkov aj jeho ďalšie finančné potápanie a motivovanie k pokračovaniu nezodpovedného života na dlh. Signál nezodpovednosti sa vyslal aj vo vzťahu k ostatným vládnym dlžníkom. Odmietavý postoj Slovenska znamená aj deklarovanie vlastného postoja slovenských zástupcov v čoraz viac centralizovanej a harmonizovanej EÚ.

Kahanec Martin: Opatrenie má veľa za a veľa proti. Ani EK si najprv neuvedomila obrovský symbolický dopad tohto opatrenia, a keď si ho uvedomila, bolo už neskoro. Samotné opatrenie sa dá vnímať mierne pozitívne, ale EÚ len ťažko môže fungovať, ak sa nedodržiavajú dohody na najvyššej úrovni.

Kopál Róbert: Absolútne súhlasím so stanoviskom vlády SR.

Krnáčová Adriana: Slovensko sa potrebuje zviditeľniť, aj toto je spôsob. Na druhej strane, pokiaľ by sme to nepovažovali len ako akt zviditeľnenia, tak je to upozornenie, že Slovensko, hoci malé, má názor a stojí si za ním.

Lazový Juraj: Na Slovensku išlo najmä o politické rozhodnutie. Negatívne hodnotím to, že Slovensko najprv pomoc prisľúbilo a potom odmietlo. Na spôsob riešenia finančnej krízy v Grécku, ktorý prijala eurozóna, nemám vyhranený názor.

Nemec Juraj: Často môžeme mať pravdu, ale pravidlá hry považujem za významnejší moment. Nemá zmysel diskutovať o jasných veciach, napr. príčinách, z môjho pohľadu je problém v nedodržaní (nepísaných) pravidiel hry. A ak sa staneme hráčom, o ktorom sa vie, že nectí pravidlá (aj keď nie sú dobré), stratíme.

Okruhlica František: Rozporuplné rozhodnutie – na jednej strane princíp solidarity politikov a na druhej racionálne uvažovanie ekonómov. Pomoc rozšafnému Grécku bude ešte bolieť EÚ. Výhrady sú v nedodržaní slova a solidarite.

Pažitný Peter: Je výborné, že sme v tomto prípade nepodporili morálny hazard.

Posolda Ludvík: Najlepšie možné riešenie.

Schmögnerová Brigita: Nejde primárne o Grécko, ale o eurozónu. To evidentne vláda nepochopila.

Štefančík Radoslav: Slobodné rozhodnutie slovenských poslancov s patričnou mierou guráže čeliť tlaku európskych byrokratov a postaviť sa proti prehlbovaniu demokratického deficitu Európskej únie. Otázne však zostáva, či by koalícia odolala tlaku EÚ, ak by na tejto téme nepostavila svoju predvolebnú kampaň.

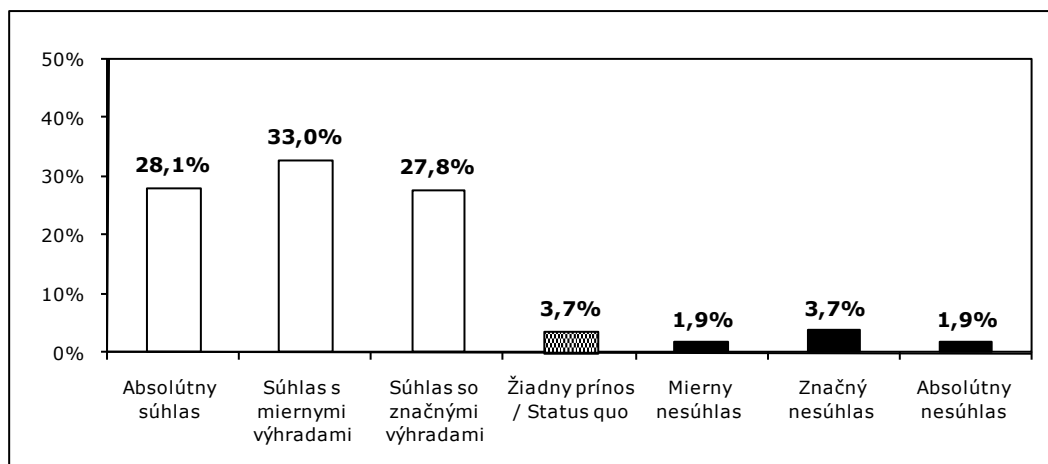
Vidiecky parlament: Prispeje k zníženiu rozpočtového deficitu SR, ale zhoršuje imidž Slovenska v EÚ.

Vokoun Jaroslav: Nešťastím pre SR bolo to, že tento problém sa riešil v predvolebnom období, stala sa z toho volebná karta. Výhrady SR mali byť riešené iným spôsobom. Sme členmi klubu, kde sa predpokladá určitá úroveň správania. Tu sme v tejto otázke vstúpili ako naturalisti. Toto nám raz, ako trpaslíkovi, ktorý kazí scenár veľkým bratom, bude zaúčtované.

Žitňanský Eduard: 1. Účasťou v eurozóne sme prijali nejaké pravidlá, a nedodržali sme ich. 2. Pomoc Grécku je vyhadzovanie peňazí, lebo ich nedokážu využiť na ozdravenie verejných financií.

Anonymný komentár*: Mierne výhrady súvisia iba s tým, že je pravdepodobné, že sa nájde štát eurozóny, ktorý by v prípade neudržateľnosti verejných financií v SR mal obdobne odmietavý postoj ako SR k poskytnutiu pôžičky Grécku.

7. Plán úspor mzdových nákladov v štátnej správe vo výške 10% v budúcom roku (plánovaná úspora - 154 mil. EUR)

Balko Ladislav: Mzdové náklady nepovažujem za podstatnú úsporu. Štátna správa potrebuje kvalitných ľudí. Treba meniť mechanizmy ich získavania, k čomu patrí aj finančné ohodnotenie. Možno by sa mohli zaviesť akési periodické atestácie štátneho zamestnanca, ktorý by bol tak dobre platený, že by mu stálo za to pracovať na sebe. A po získaní atestácie určitého stupňa mu stanoviť "definitívu". Problémom pri úspore mzdových nákladov je aj cyklické (podľa volebných periód) prepúšťanie štátnych zamestnancov s vyplácaním odstupného. V Nemecku, v prvej republike, i C-K monarchii bol štátny úradník "profík". Česi ich majú stále, najmä kvôli personálnej kontinuite. Deklarácia mzdových úspor v štátnej správe tu bola pri nástupe možno každej vlády. Zo začiatku sa aj plnila. Postupne ale znova úradníkov v duchu hesla plnenia vládnych úloh pribúdalo. Za problém považujem aj to, že niektoré ministerstvá vždy chápú plán úspor ani nie tak v štátnej správe ako v ich rezorte, a tak prepúšťajú v štátnych podnikateľských subjektoch - akciových spoločnostiach a štátnych podnikoch (opäť s obrovským balíkom odstupného) a potom to vyhlasujú za úsporu vo svojom rezorte. Ale zbytočný úradník často na ministerstve ďalej pije kávičku a číta noviny, či surfuje na internete.

* Respondent si neželal byť menovaný.

Daniš Igor: 1. Na Slovensku je veľmi vysoká nezamestnanosť a vláda ide prepúšťať. Tým sa zvýši nezamestnanosť. Buď PR vyhlásenie (a skutkom nikto neverí), alebo sa skutočne domnievajú, že prepustení ľudia si nájdu prácu v súkromnom sektore. 2. Vo verejnom sektore sú veľké rozdiely v platoch medzi zamestnancami. Dôvodom je pohyblivá zložka – odmeňovanie podľa „kvality“. V skutočnosti sú v celospoločenskom korupčnom prostredí na Slovensku odmeňovaní tí, ktorí sú veľmi „lojálni“ voči šéfovi, t.j. lezú mu s prepáčením do zadku: sú najmenej kreatívni a nepoznajú vlastný názor. Za ďalšie, šéfa akejkolvek skupiny ľudí na akomkoľvek pracovisku dokáže robiť viac ľudí ako jeden, ktorý bol vybraný (napr. protekčne); nehovoriac o zaujímavejšej práci. Teda je vyšší dopyt ako ponuka: prečo potom zvyšovať vedúcim pracovníkom neúmerne odmeny. Antitrh! 3. Napríklad na ministerstve obrany a jeho zložkách je pracovník prepustený, dostane dôchodok a obratom je zamestnaný ako civilný zamestnanec. Dvojnásobné náklady štátu. Prečo? Silové zložky majú byť financované trhom – teda podľa dopytu a ponuky, nie výsluhovými dôchodkami, ktoré sa vo veľkom zneužívajú. 4. Navyše, na Slovensku je umelo znižovaná nezamestnanosť nadpriemernou školskou dochádzkou. Učni chodia do školy 12 rokov. Niekedy stačilo 10 alebo 11. Nestačí certifikát pre odbornú činnosť ako v anglosaských ekonomikách. Alebo u nás nie je rešpektované bakalárske štúdium, takže i vysokoškoláci musia chodiť do školy o 2 roky navyše, čím sa znižuje nezamestnanosť. 5. Problém vysokej nezamestnanosti tkvie okrem neflexibilného pracovného trhu aj malou starosťou o vlastný podnik - majitelia si najímajú dodatočnú pracovnú silu namiesto toho, aby sa starali sami (ako vo vyspelých ekonomikách). Podnik je potom menej efektívny: menej zisku, menej novej práce, menej nových pracovných príležitostí.

Deván Dušan: V štátnej sfére platí podobne ako v službách, že kvalita výstupu, a tým aj spokojnosť obyvateľov, je závislá od ľudských zdrojov. Hoci som nikdy nepracoval pre štát, vytváranie dojmu, že štátni zamestnanci sú niečo ako guľa na nohe spoločnosti, považujem za jasný signál, že autori takto ladených výrokov sú prinajlepšom veľmi neskúsení, ak nie rovno hlúpi.

Đurana Richard: Opatrenie bolo podľa mňa šité horúcou ihlou. Odhodlanie hľadať úspory hodnotím pozitívne, ale namiesto plošného škrtania vo všetkých rozpočtových organizáciách štátu by som privítal hĺbkový audit, ktorý by posúdil opodstatnenosť týchto organizácií a to, či niektoré nemajú trhové alternatívy, a či nie je možné poskytovať dané služby agentmi na trhu. Určite existujú organizácie, v prípade ktorých si daňoví poplatníci na základe kvality poskytovaných služieb nevšimnú ani 50% úspory na mzdových nákladoch, a naopak, v prípade niektorých inštitúcií môžu mať 5% škrtý významný dopad na kvalitu užitočnejších služieb.

Gábriš Marek: Vzhľadom na to, že v roku 2010 sa niektoré rezorty rozhodli vyplácať odmeny, mohlo sa zrejme uvažovať aj o väčších škrtoch. Rezervy zrejme ešte existujú.

Hurčík Igor: Iba kozmetika. Napr. mesto Madrid má len 40 poslancov. V roku 1993, keď boli ešte všetky podniky štátne, bolo napr. na ministerstve hospodárstva menej ako 1000 zamestnancov, a čo dnes?

Kopál Róbert: Plánovaná úspora je pozitívny fakt, ktorý je potrebné potvrdiť aj jeho reálnym naplnením, pričom stále existujú ešte významné rezervy, napr. aj rušením tzv. mŕtvych duší na ministerstvách, ktoré čerpajú verejné zdroje na neexistujúcich zamestnancov. V aktuálnej situácii by som očakával ešte významnejšie úspory v štátnej správe.

Krnáčová Adriana: Potrebné.

Lazový Juraj: Hodnotím pozitívne. Podobné plány mala aj predchádzajúca vláda, ale k realizácii úspor neprišlo. Takže aj tu bude bič plieskať na konci.

Marušinec Ján: Opatrenie má moje sympatie, no bez systémových zmien sa dlhodobo na mzdách šetriť nedá. Aspoň nie za predpokladu zachovania či zlepšenia kvality služieb poskytovaných verejným sektorom.

Nemec Juraj: Šetriť je nevyhnutné. Na rozdiel od niektorých iných expertov, ktorí považujú plošné šetrenie za vhodný krátkodobý nástroj, si však myslím, že môže priniesť viacej zla ako dobra. Potrebné je prehodnotiť všetky verejné výdavky (ekonomicky, nie len politicky).

Okruhlica František: Ako súčasť ozdravného balíčka je to v poriadku.

Orgonáš Jozef: Len aby nepokrývala realizácia. Prezamestnanosť verejnej správy je výzva, s ktorou sa nepopasovala ešte žiadna vláda.

Ručinský Rastislav: Toto opatrenie je možné hodnotiť ako pozitívne, pretože je čiastočným krokom k zvýšeniu efektivity štátnej správy a zníženiu prezamestnanosti štátnej správy. Zároveň solidárne prenáša časť úsporných opatrení aj na zamestnancov štátnej správy.

Schmögnerová Brigita: Možno ho hodnotiť pozitívne iba za predpokladu, že sa neohrozí výkon štátnej správy.

Štefančík Radoslav: Štátny aparát neustále narastá a prechodné prepúšťanie je len krátkodobým opatrením v postupnom dlhodobom raste objemu byrokracie. Šetrenie v štátnej správe sa neuskutočňuje prepúšťaním úradníkov, ale presunom (privatizáciou) niektorých úloh štátnych inštitúcií do rúk súkromných spoločností.

Šuster Martin: Mzdové úspory v štátnej správe sú len malou časťou deficitu verejných financií, ktorý je potrebné výrazne zredukovať. Avšak šetrenie na mzdách má veľmi silný signalizačný účinok - ide o náročné opatrenie na výdavkovej strane a z hľadiska spravodlivosti zodpovedá úsporám v súkromnom sektore, ktoré prebehli už skôr. Šetrenie na mzdách okrem fiškálnej konsolidácie pomáha tiež udržiavať medzinárodnú konkurencieschopnosť Slovenska.

Vagač Luboš: Snaha šetriť na platoch je chvályhodná, avšak najprv by bolo potrebné urobiť poriadok v personálnej evidencii na každom úrade. Zverejnené údaje o fiktívnych zamestnancoch naznačujú, že ministerstvá a úrady v skutočnosti až takú redukciu nepodstúpia, resp. že by mohli ušetriť viac.

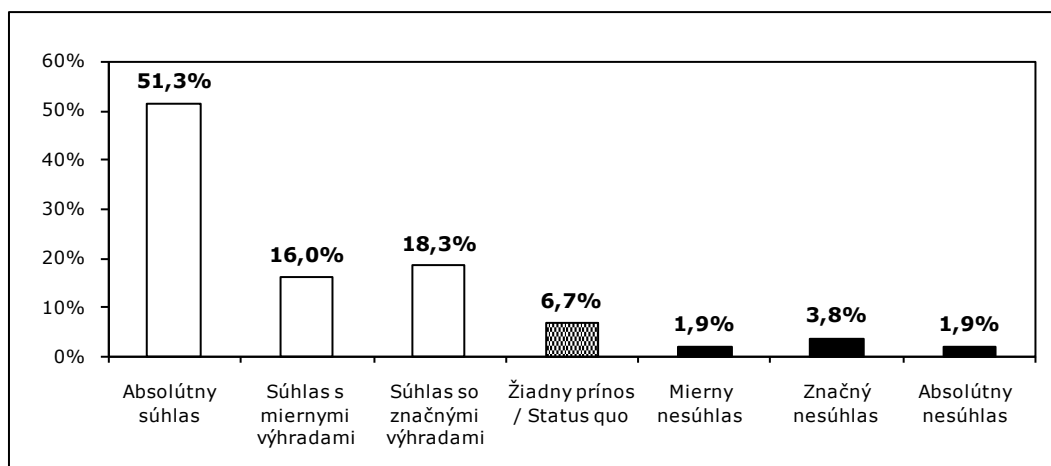
Vančo Ľuboš: Relatívne nízke percento.

Vidiecky parlament: Málo sa to prejavuje v tomto roku.

Vokoun Jaroslav: Ako to zväčša býva v našich končinách, prijme sa jednoduché opatrenie a podstata sa nerieši. Nikto sa nepustí do zhodnotenia, ako a kde sú verejné služby efektívne a zmysluplné. Nie sú priority, nie sú kritériá, používajú sa mechanické prístupy. Keby došlo k tomu, že by 10%-né úspory boli konfrontované s opatreniami (z ktorých by bolo zrejmé, že to bolo v prospech potrebnej verejnej služby), tak to má zmysel pre budúcnosť. Inak je to nemotivačné a taký je aj obraz slovenskej spoločnosti, v ktorej chýbajú motivačné impulzy pre zmeny ku kvalite. Bohužiaľ, tlak na zmeny prichádza len zvonka.

Žitňanský Eduard: Stále len sľuby, doteraz sa to nepodarilo nikomu a nie preto, že je to ťažké.

8. Zrušenie vládneho uznesenia o poskytnutí štátnej dotácie vo výške 69,1 mil. EUR hlavnému mestu Bratislava na financovanie výstavby národného futbalového štadióna na Tehelnom poli

Balko Ladislav: Nepovažujem to za dobré rozhodnutie. Aj keď je dnes zložitá situácia vo financiách, táto stavba mala byť spustená. Ani ekonomicky by to nebolo tak stratené. 20% by sa štátu vrátilo priamo cez DPH za tovary a služby priamo na tejto stavbe, ďalšie prostriedky by sa vrátili cez spotrebu výrobnú, ale aj cez spotrebu ľudí, ktorí by tam pracovali - tí by zaplatili dane z príjmov, tiež DPH a iné spotrebné dane. Ekonomicky by sa to štátu vrátilo. Táto hodnota predstavuje promile ročného HDP, čo nie je zanedbateľné z hľadiska verejnej spotreby. Nepodporiť túto stavbu bolo chybné aj z hľadiska reputácie Slovenska. Hocijaká, napr. latinsko-americká či balkánska krajina má národné futbalové štadióny. Vyzeráme ako úbožiaci. Úroveň občanov štátu (aj životnú) zahraničie vníma aj cez takéto stavby. Myslím si, že táto stavba mala pokračovať pri väčšej prehľadnosti zmluvných vzťahov, výberových konaní, dodávateľských postupov, a samozrejme, hospodárnosti.

Daniš Igor: O národný futbalový štadión nikdy nešlo. V našom prostredí by sme pre zápasy národného tímu mali využívať moderné klubové štadióny.

Deván Dušan: Tak toto v zlých časoch naozaj oželieme, nehovoriac o pochybnostiach o tom, či to nie je predražené.

Đurana Richard: Veľkolepé statusové projekty nemajú v časoch ekonomickej krízy a vysoko deficitného hospodárenia štátu miesto. Dokonca aj v dobrých časoch by malo byť takéto rozhodovanie podrobené analýze o alternatívach použitia týchto prostriedkov. Takto použité peniaze totiž budú chýbať v iných oblastiach ako napríklad školstvo či zdravotníctvo.

Hurčík Igor: Škoda.

Kahanec Martin: Slovensko potrebuje aspoň 3-4 kvalitné štadióny, jeden z nich v hlavnom meste. Štát však v čase krízy musí šetriť. Jeho úloha pri financovaní takýchto štadiónov je tiež opodstatnená len do určitej miery, efektívnejšie by bolo privátne financovanie.

Krnáčová Adriana: Šport je vždy najlepším „dojidlom“ eráru. Našťastie je premiérkou žena, a nie ďalší mužský fanúšik jedného z najskorumpovanejších športov sveta.

Lazový Juraj: Súhlasím vo väzbe na celkové úsporné opatrenia. Ako futbalový fanúšik však podporujem myšlienku výstavby národného futbalového štadióna, transparentne, za rozumných nákladov a so štátnou podporou.

Nemec Juraj: Je to ten verejný výdavok, ktorý po odbornej analýze vypadol z priorít? Ak áno, potom možno áno.

Okruhlica František: V dnešnej situácii úspor správne rozhodnutie. Stále mi nie je jasné, prečo nie sú na tomto poli aktívne privátne subjekty tak, ako je to vo vyspelom svete. Štát nech sa prioritne stará o masovú základňu, najmä na školách.

Orgonáš Jozef: Do športu tečie dostatok financií, nesmú sa však rozkrádať. Bohužiaľ, financie nie sú určené na menšinové športy, ktoré vedú k masovej angažovanosti, najmä mladých. Jeden z dôsledkov bačovania splnomocnenca pre šport.

Ručinský Rastislav: Rozhodnutie o financovaní výstavby národného futbalového štadióna by malo byť hlavne výsledkom dôkladnej analýzy situácie a sprehľadnenia financovania, takže rozhodnutie o zrušení poskytnutia štátnej dotácie je možné hodnotiť pozitívne.

Senkovič Marek: Sú iné priority.

Štefančík Radoslav: Pozitívne opatrenie. Nerozumiem, prečo by mal štát v čase prehlbujúceho deficitu prispievať na výstavbu športového stánku jedného (z pohľadu výsledkov podpriemerného) klubu v jednom meste. Prechodný úspech reprezentácie na tomto názore nič nemení. Rovnako je otázne, prečo by mal štadión stáť v meste, ktorého obyvatelia o tento šport neprejavujú záujem. Príklad žilinského futbalového klubu znamená, že pokiaľ sú pozitívne výsledky a schopný manažment, ide to aj bez štátnej dotácie. Nech si funkcionári z Bratislavy zoberú príklad.

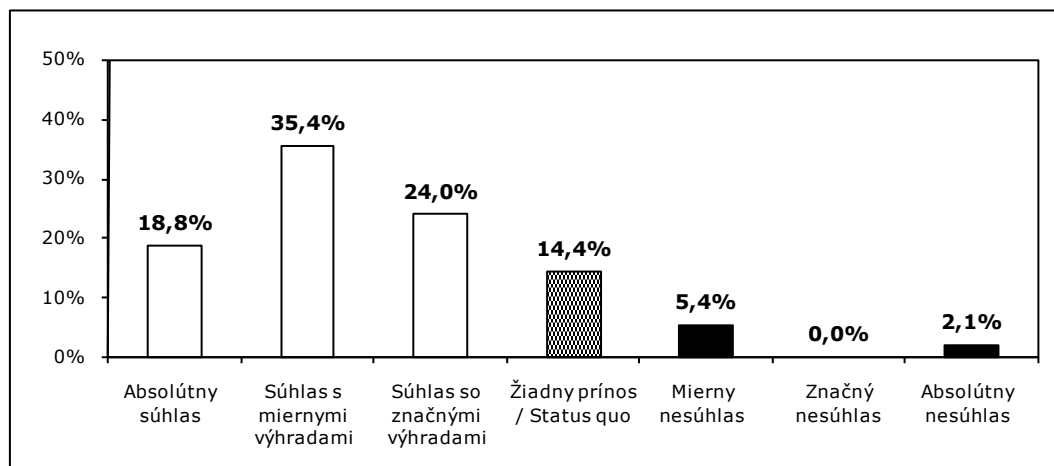
Vagač Luboš: Ak neboli porušené žiadne právne vzťahy vyplývajúce z prísľubu predchádzajúcej vlády, tak nemám žiadnu pripomienku. Napriek tomu, že by som rád nový štadión videl, pri súčasných suchotách v štátnej kase sú aj dôležitejšie projekty.

Videcky parlament: Zvýši sa transparentnosť.

Vokoun Jaroslav: Dopad opatrenia na spoločnosť je v tom, že ukazuje, že štát tu nie je na riešenie všetkého, že štát vstúpi len do dobre pripravených akcií, a že záujmové skupiny by mali mať mieru.

Žitňanský Eduard: Ani som nevedel, že to čo sa hrá na Slovensku, je futbal.

9. Opätovné zavedenie regresívnej obchodnej prirážky na lieky pre nemocnice (ročná úspora 10 mil. EUR) a nakupovanie viacerých onkologických liekov pre pacientov priamo zdravotnými poisťovňami, a nie prostredníctvom lekární

Balko Ladislav: Hodnotím pozitívne. Aj keď tá úspora prostriedkov nie je veľká, je to signál ako začať robiť poriadok vo vynakladaní financií na zdravotnú starostlivosť. Treba tam zastaviť to voľakedajším slangom povedané "turecké hospodárenie" (aký to paradox - dnes je na tom Turecko už tak dobre, že nie je zlým príkladom hospodárenia).

Deván Dušan: Hlavne k nákupom liekov zdravotnými poisťovňami - zdravotníctvo je oblasť, kde má centralizované obstarávanie veľký zmysel, a sú v tom veľké rezervy. Dúfam, že onkologické lieky sú len začiatok.

Kromerová Viola: V zdravotníctve sa musí začať pracovať preventívne.

Lazový Juraj: Prijímanie čiastkových opatrení tohto charakteru nie je podľa môjho názoru cesta. Chýba mi celková vízia a koncepcia zmien v zdravotníctve, čo by mal byť prvý krok.

Nemec Juraj: Regresívna prirážka má určitý zmysel. V druhom rozmere - prečo sa domnievame, že neefektívnosť na strane poisťovní bude nižšia?

Okruhlica František: Užitočné rozhodnutie.

Orgonáš Jozef: Nesúhlasím s reglementáciou výnosovosti obchodných spoločností. Hoci pri farmaceutických spoločnostiach som ochotný potlačiť svoj liberálny postoj k cenám. Sú to nekorektní zdierači.

Ručinský Rastislav: Každú úsporu v zdravotníctve bez priameho dosahu na výkon zdravotnej služby a sprehradenie finančných tokov je možné hodnotiť vysoko pozitívne.

Schmögnerová Brigita: Tu sú zmiešané dve opatrenia, ktoré hodnotím rozdielne: prvé negatívne, druhé pozitívne. Centrálny nákup by sa mal rozšíriť aj na iné lieky a na nákladnú zdravotnícku techniku v nemocniciach.

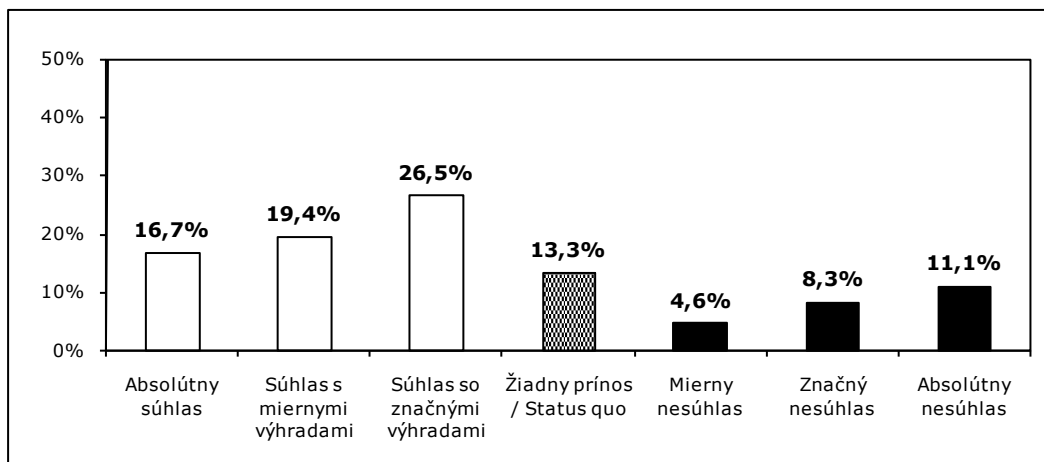
Velecký Milan: Zdravotné poisťovne už v minulosti mohli v prípade niektorých prípravkov robiť hromadné nákupy a vždy sa to osvedčilo. Centralizovaným nákupom sa dokážu vyjednať nižšie ceny (znižujú sa náklady, je to efektívnejšie). V tom by sa malo pokračovať - napríklad v prípade chronických pacientov, dlhodobo užívajúcich jeden prípravok (diabetici - inzulín).

Vidiecky parlament: Treba prijať aj opatrenia k zvýšeniu konkurencie a podpore cenovej regulácie trhom.

Vokoun Jaroslav: Smutné je to, že trh nevie vygenerovať spôsob, ktorým by sa vytvárala rovnováha priaznivá pre všetkých aktérov. Potom musí prichádzať takáto regulácia, za čím však nasledujú námietky podnikateľskej verejnosti, ako sa týmto zhoršuje podnikateľské prostredie. A stále dookola. Potom je otázkou, čo je to "trh" v slovenských podmienkach?

10. Pristúpenie Slovenskej republiky k Európskemu finančnému stabilizačnému systému (tzv. euroval) (ručiteľský prísľub SR do výšky 4,4 mld. EUR)

Balko Ladislav: Rozumný krok. A aj komunikácia o tom, že Írsko je iný prípad ako Grécko bola správna. Za rozumné treba považovať aj slovenskú požiadavku "spoluúčasti" privátneho sektora, najmä bankového. Otázka je, či spoluúčasť bankového sektora nebude v podobe úrokových sadzieb a bankových poplatkov prenesená na reálnu ekonomiku. Lebo banky si svoj podiel na stratách dobrovoľne zo svojich ziskov neodoberú. Svoje opravné položky k "zdieľaným" stratám určite "vyberú" od svojich klientov. Nastúpiť by tu mala regulácia napríklad novovytvorený Európsky systém orgánov finančného dohľadu, ako aj nové bankové pravidlá tzv. Bazilej III, ktoré finančné inštitúcie prinúti viac ako trojnásobne zvýšiť objem likvidného kapitálu, ktorý musia držať v rezerve pre prípad ďalšej finančnej krízy. Táto najväčšia reforma v regulácii bankového sektora za posledné desaťročia prinúti banky zvýšiť objem najlikvidnejších aktív na úroveň 7% objemu riskantnejších aktív. V súčasnosti vyžadujú regulačné úrady úroveň 2%. Podľa nových pravidiel budú musieť banky tiež udržať ukazovateľ kapitálovej primeranosti „Tier 1“ na úrovni 4,5% všetkých aktív. Nové pravidlá donútia bankové inštitúcie zvýšiť svoj kapitál v najbližších desiatich rokoch o stovky miliárd dolárov. Treba tu pripomenúť odhad Nemeckej bankovej asociácie, že desať najväčších nemeckých bánk bude na splnenie podmienok potrebovať 105 miliárd euro dodatočného kapitálu. Nové pravidlá donútia banky k menej riskantným obchodným stratégiám a zabezpečia, že budú mať dostatok rezerv, aby zvládli prípadné finančné šoky bez pomoci daňovníkov. Možno stojí za úvahu, aby toto bol podiel súkromného bankového sektora na stratách, a nie konkrétne "odpisovanie" nesplácaných aktív voči zadlženým štátom. Treba sa ale opäť spýtať, kde sa vezme tento dodatočný kapitál? Budú akcionári bánk ochotní vzdať sa svojich ziskov. Ak budú chcieť podnikať v zdravom bankovníctve, tak určite áno. No "zinkasujú" si to určite z "reálnej" ekonomiky.

Daniš Igor: Problém zadlžovania ekonomík – verejného sektoru, jednotlivcov, firiem a bánk tkvie v idealizácii a až v dogmatizácii keynesiánskej a monetaristickej hospodárskej politiky, ktoré nastoľujú rozvoj ekonomiky a jej rast jedine prostredníctvom nadmerného úverovania – je jedno či verejného sektoru alebo spotreby domácností prostredníctvom púšťania peňazí do ekonomiky. Výrok: „V dlhodobom období sme všetci mŕtvi,“ je mylný, zavádzajúci a hlúpy. Vedie svet do katastrofy. Hospodárska politika (fiškálna i monetárna cez rôzne nepriame nástroje) potrebuje návrat k triezvemu uvažovaniu a reálnemu hospodáreniu.

Deván Dušan: Keďže podmienky jednotlivých pôžičiek z eurovalu sa môžu líšiť prípad od prípadu, je toto rozhodnutie akosi biako zmenkou pre EÚ. Politici Únie ako celku sa síce javia byť výrazne racionálnejší ako politici jednotlivých členských krajín, ale dlhodobú dôveru tomu v demokracii dať nemôžeme.

Draxler Juraj: Slovensko tu ťažko mohlo ostať bokom. Partizánčinu ohľadom Grécka možno prehliadnuť, ale z dlhodobého hľadiska Slovensko musí dôrazne vystupovať za záujmy eurozóny. Iste, dá sa diskutovať o tom, či bol euroval dobre skoncipovaný, najmä vzhľadom na to, že sa pri jeho schválení nezaviedla spoluúčasť bánk - čiže namiesto toho, aby sa napríklad straty nechali okamžite dopadnúť na banky, a teda ich akcionárov a veriteľov a po tomto kroku sa banky rekapitalizovali s pomocou verejných prostriedkov). Ale to, aby sa predošlá slovenská vláda k eurovalu prihlásila a súčasná tento záväzok potvrdila, bolo v daných okamihoch naozaj nutné.

Đurana Richard: Pristúpenie hodnotím negatívne, Slovensko však vzhľadom na svoju veľkosť a váhu hlasu v eurozóne nemalo veľa priestoru na manévrovanie.

Gonda Peter: Pristúpenie Slovenska k tzv. eurovalu považujem za nekonzistentné a protirečivé k odmietnutiu pôžičky Grécku a za systémovo chybné rozhodnutie, na ktoré budeme pravdepodobne dlhodobejšie doplácať. Euroval prinesie oveľa vážnejšie a dlhodobé negatívne dôsledky pre občanov Slovenska, tak na ich peňaženky, prosperitu, ako aj slobodu. Znamená bezprecedentný morálny hazard veľkého rozsahu, ktorý „otvára dvere“ ďalším a neustále sa systematicky opakujúcim finančným problémom v eurozóne (sociálno-inžinierskom experimente s menou) a ďalšej politickej centralizácii v Únii. Euroval podľa mňa znamená napríklad priznanie, že verejný dlh jednej krajiny je aj dlhom ostatných v eurozóne, väčšiu motiváciu k fiškálnej nezodpovednosti (fiškálneho priživovania sa vlád cez euro na iných), motiváciu vlád k zadlžovaniu. Tým je kanálom roztočenia dlhovej špirály a šíreniu dlhovej nákazy v eurozóne. Negatívnym nezamýšľaným dôsledkom eurovalu je tiež zníženie motivácie vlád uskutočňovať razantné a politicky menej populárne úsporné opatrenia, ekonomické a sociálne reformy, či liberalizáciu trhov a privatizáciu. Euroval tak predstavuje aj prehĺbenie problémov a odkladanie riešenia podstaty problému. Zástupcovia Slovenska tiež takýmto rozhodnutím dali súhlas s ďalším centralizovaním Únie, smerovanej k finančne nákladnému, zadlženému a slobody obmedzujúcemu euro-štátu.

Hurčík Igor: Najprv nie a potom zase áno.

Kahanec Martin: Rozhodujúce bude, ako budú špecifikované podmienky čerpania a sankcie voči nezodpovedným krajinám. Úlohou vlády je teraz presadiť prísne pravidlá a automatické sankcie.

Krnáčová Adriana: Vláda SR by mala žiadať od dlžníka vymáhateľné záruky.

Lazový Juraj: Na euroval ako taký nemám úplne vyhranený názor. Rozhodnutie Slovenska pripojiť sa k ostatným krajinám považujem za správne.

Nemec Juraj: Sme členmi celku...

Okruhlica František: Podpis áno, ale s prísnyimi podmienkami pre riadený bankrot krajiny.

Pažitný Peter: Je smutné, že sme v tomto prípade morálny hazard podporili.

Posolda Ludvík: Treba to hodnotiť negatívne, aj keď súčasná vláda to prakticky zdedila. Ide však o to, že je nutné úplne jasne a veľmi dôrazne a bez omáčok pomenovať príčiny, ktoré viedli k potrebe tohto opatrenia – a tým je dlhodobé hospodárenie vlád EÚ na dlh. Toto opatrenie (euroval) je iba premaľovaním fasády hniev a na mizerných základoch postavenej budovy. Ak sa naďalej budú schvaľovať deficitné rozpočty a banky budú požičiavať na tieto dlhy bez znášania dôsledkov, tak sa rútime do katastrofy!!!

Schmögnerová Brigita: Tento mechanizmus tu mal existovať od vzniku eurozóny.

Štefančík Radoslav: Rozhodujúci aktéri eurozóny by skôr mali hľadať mechanizmy ako prinúť členské štáty, aby dodržiavali Pakt stability a rastu, a nie hľadať riešenia až v momente, keď sa už niektoré ekonomiky nachádzajú na hranici bankrotu. Existencia eurovalu negarantuje ochranu štátnych ekonomík pred bankrotom, skôr naopak motivuje správať sa aj naďalej nezodpovedne.

Šuster Martin: Účasť všetkých krajín eurozóny, vrátane Slovenska, v EFSF pokladám za správny krok. V čase, keď vznikla dohoda o EFSF, to bolo pravdepodobne jediné možné riešenie na zabránenie ďalšieho šírenia fiškálnej krízy v Európe. Myslím, že je treba dôkladne rozlíšiť medzi pomocou Grécku a EFSF. V prípade EFSF boli krajiny ním kryté (vrátane krajín ako Írsko, Portugalsko, Taliansko a Španielsko) fundamentálne schopné kryť svoje dlhodobé záväzky, pokiaľ nestratia prístup k financovaniu. Z pohľadu Slovenska si tiež treba uvedomiť, že - po prvé - ukludnenie nervozity na finančných trhoch pomohlo udržať v rozumnej miere aj náklady na financovanie nášho štátneho dlhu - a po druhé - že nešlo iba o podporu niektorým krajinám eurozóny, ale hlavne o udržanie eura samotného a finančnej stability v eurozóne, ktorej sme teraz neoddeliteľnou súčasťou. Môžeme byť (oprávnené) sklamaní z toho, že s členstvom v eurozóne sú spojené nevýhody, ktoré sme nečakali, a na ktoré nás nik neupozornil. S tým sa však teraz už nič nedá robiť a musíme riešiť situáciu tak, aká je. To znamená chrániť našu (spoločnú) menu, a nie plakať nad rozliatym mliekom.

Vidiecky parlament: Momentálne prispeje k ochrane spoločnej meny, ale dlhodobo môže podporovať sklony k nezodpovednosti.

Vokoun Jaroslav: Rozumné je, že sa pripravujú opatrenia pre prípad rizikového scenára. Smutné je, že finančný trh to dotiahol až sem a nie je schopný sa vyrovnáť so situáciou trhovým spôsobom. Potom, ak niekto chce menej štátu, tak si bude musieť počkať. Závažnejšie bude, ako sa krajiny vysporiadajú s reguláciou finančného trhu, aby sa takéto niečo v takom rozsahu neopakovalo.

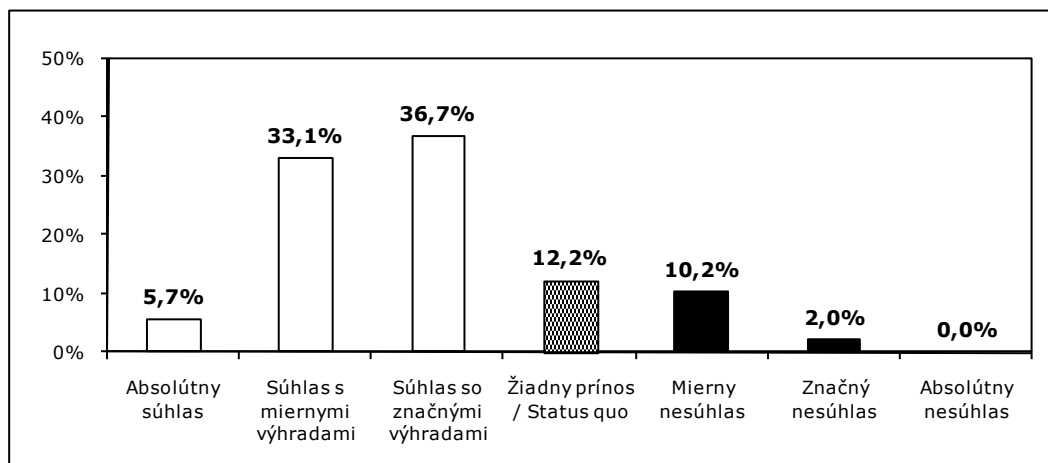
Žitňanský Eduard: Euroval, je typicky úradnícke riešenie - keď si s niečím neviem rady, tak vytvorím komisiu, v lepšom prípade inštitúciu.

Anonymný komentár*: Pristúpenie SR k eurovalu je potrebné podľa môjho názoru skôr chápať ako rozhodnutie politické (ako vyjadrenie solidarity a lojálnosti k jednotlivým členom EÚ), aj keď z pohľadu ekonomického a racionálneho by mohlo byť toto rozhodnutie, ako aj samotná myšlienka "eurovalu", chápané ako pomoc tých, ktorí si problémy spôsobili sami, resp. k týmto problémom výrazne prispeli.

Anonymný komentár†: SR musí znášať aj negatíva vstupu do eurozóny, nielen využívať pozitíva.

Anonymný komentár‡: Ak sme členmi EÚ, musíme znášať aj menej príjemné stránky členstva.

11. Novela zákona o službách zamestnanosti (zavedenie nového príspevku na podporu zamestnanosti na realizáciu opatrení na ochranu pred povodňami a na riešenie následkov mimoriadnej situácie; predĺženie účinnosti poskytovania "protikrizového" príspevku na podporu udržania zamestnanosti do konca roku 2011; zrušenie príspevku na podporu zamestnávania absolventov vzdelávania a prípravy pre trh práce; nezrušenie príspevku na presťahovanie za prácou; stanovenie minimálneho rozsahu trvania výkonu absolventskej praxe na 3 mesiace; výdavky vyše 40 mil. EUR ročne)

Balko Ladislav: Toto opatrenie osobne považujem za chaotické. S časťou tohto opatrenia, ako je predĺženie poskytovania "protikrizového" príspevku, oprávnené súhlasím, ale v kontexte tejto podpory nerozumiem najmä obmedzujúcim pravidlám podpory pre absolventov, ktorí to majú veľmi ťažké dostať sa na trh práce a tu by im štát mal byť oporou.

Đurana Richard: Týmto opatreniami sa zahmlievajú skutočné problémy slovenského trhu práce, ktorými je nedostatočne pružný Zákonník práce, vysoké odvodové zaťaženie, ktoré predražuje hlavne lacnú prácu a vysoký vplyv odborov na politiku vzhľadom na skutočnosť, že nie sú tou skupinou, ktorá vlastní a riskuje kapitál a nenesú zodpovednosť za zlé rozhodnutia.

Kromerová Viola: Rôznorodé veci, ťažko sa to hodnotí v jednom bloku.

Lazový Juraj: Osobne si myslím, že akékoľvek opatrenia tohto druhu sú neefektívne a ide o mrhanie peňazí, ktoré by sa mohli využiť podstatne rozumnejšie. A neustále zmeny tiež nepomáhajú.

Okruhlica František: Treba to však ošetriť, aby nedochádzalo k plytvaniu a zneužívaniu prostriedkov.

Ručinský Rastislav: Dané opatrenie je možné hodnotiť pozitívne, pretože sa snaží riešiť dôsledky finančnej krízy a mimoriadnych situácií na trh práce.

Schmögnerová Brigita: Prvé opatrenie z hľadiska zamestnanosti bude marginálne, rovnako ako to bolo, resp. je v prípade príspevku na presťahovanie za prácou. Protikrizový príspevok zohral napr. v Nemecku pozitívnu úlohu. Tieto opatrenia nemôžu kompenzovať pokles zamestnanosti v dôsledku obmedzenia vnútorného dopytu.

* Respondent si neželal byť menovaný.

† Respondent si neželal byť menovaný.

‡ Respondent si neželal byť menovaný.

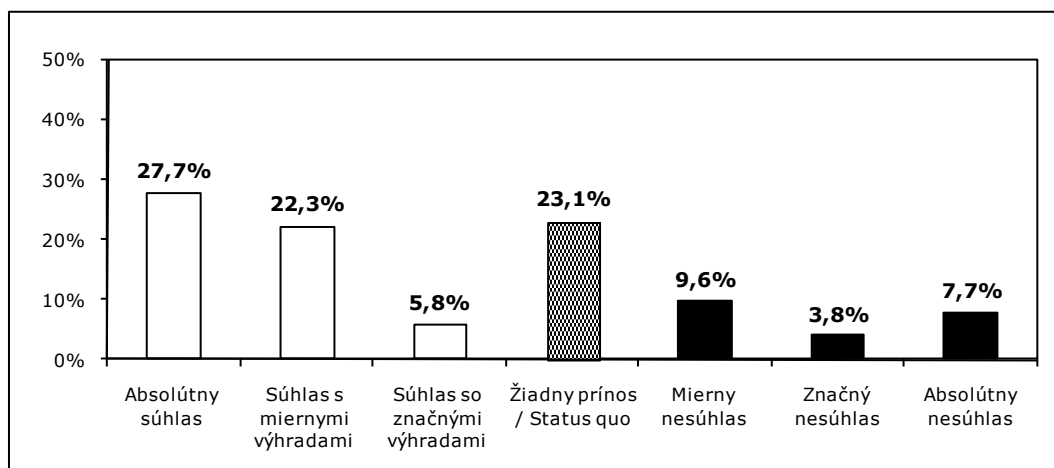
Štefančík Radoslav: K povodniam: Čo tak naučiť sa povodniam predchádzať, a nie len nesystematicky pomáhať až po katastrofe?

Vagač Luboš: Od roku 2004, keď vstúpil zákon č. 5/2004 Z.z. do platnosti, bolo troma vládami prijatých viac ako 10 noviel tohto zákona a niekoľko vyhlášok upravujúcich tento zákon. To určite neprispieva k jeho prehľadnosti a použiteľnosti. Táto novela je skôr kozmetickou úpravou, budúci rok je plánovaná totiž veľká revízia. Zásadná poznámka smeruje k tomu, že zmeny tohto zákona sa často robia ad hoc, výnimočne ako reakcia na vonkajšie faktory (príkladom sú protikrizové opatrenia) a takmer vôbec nie na základe hodnotenia efektívnosti existujúcich opatrení. Výsledkom je, že opatrení stále pribúda (aktuálne je len tzv. aktívnych nástrojov už takmer 30), keďže je snaha "našit" na každú situáciu špeciálne opatrenie. Spolufinancovanie z európskych zdrojov tejto filozofii nahráva. Skúsenosti zo zahraničia naznačujú, že väčšina obdobných nástrojov nemá veľký vplyv na šance účastníkov sa zamestnať na otvorenom trhu. Preto by zákonu prospelo zredukovanie opatrení na tie najefektívnejšie, čo sa však zatiaľ u nás nehodnotí. Ponechanie protikrizového príspevku na udržanie zamestnanosti je diskutabilné, keďže ide o pasívnu pomoc s veľkým rizikom podporovania pracovných miest, ktoré by boli udržané aj bez tejto verejnej podpory.

Vidiecky parlament: Výhodné využitie príspevku na zvýšenie bezpečnosti.

Vokoun Jaroslav: Pohľad na trh práce v SR je deformovaný, lebo ak v zahraničí pracuje okolo 10% pracovníkov SR, potom nerovnováhy u nás sú oveľa väčšie, ako to ukazujú štatistické ukazovatele. Chýba poukázanie na to, kto sú tí menej úspešní absolventi - aké školy absolvovali? A s akým druhom vzdelania sú ľudia prijímaní? Kto tu ukázal, ako to dopadne s kvantom študentov, ktorí sú vypúšťaní zo štúdia - sociálna práca, politológia a pod.? Problém nesúladiu vzdelávacieho systému a ponuky práce je väčší ako problém dôsledkov hospodárskej krízy. Kríza je tu často len zastieracím manévrom. Samozrejme, ďalším problémom sú nerozvinuté regióny, kde už trhové riešenia ani nie sú.

12. Opätovné zriadenie Ministerstva životného prostredia SR (novela zákona o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy)

Balko Ladislav: Potrebné opatrenie. Zrušenie ministerstva bolo zbytočné a osobne som vnímal zrušenie len ako nástroj na riešenie vtedajších problémov s týmto ministerstvom. Životné prostredie je tak vážna problematika, že potrebuje byť samostatným rezortom.

Daniš Igor: Akurát chýbajú v politike (minister, parlament) osobnosti na túto oblasť. Žeby neexistovali v našej spoločnosti? Alebo naša stranícka demokracia je tak kvalitná, že sa nedokážu presadiť? Alebo nemajú dostatočný kapitál na sponzoring v politických stranách?

Deván Dušan: Nie veľmi som postrehol, že existovalo, rovnako mi vadí-nevadí. Rozumiem významu ochrany prírody, menej inštitúciám.

Draxler Juraj: Samozrejme, debata o systéme štátnej správy môže zahŕňať aj návrhy na zrušenie niektorých ministerstiev a zriadenie špecializovaných agentúr, ktoré by funkčne jasnejšie obhospodarovali to, čo tieto ministerstvá robia. Ale v danej chvíli bolo znovuzriadenie najmä jasným signálom, že táto vláda sa, na rozdiel od tej predošlej, k myšlienke silnej, politicky jasne podporenej ochrany životného prostredia hlási.

Hurčík Igor: Výborne.

Kahanec Martin: Životné prostredie je priorita spoločnosti.

Krnáčová Adriana: Zbytočný administratívny náklad. Táto agenda pre tak malú krajinu môže byť realizovaná prostredníctvom iného ministerstva - poľnohospodárstva, napríklad.

Kromerová Viola: Tie neustále zmeny musíme tiež zaplatiť, mal by to niekto vyčísliť.

Lazový Juraj: Pokiaľ bude ministerstvo plniť úlohu, ktorú má v názve, tak by malo byť samostatné. Ak ide najmä o kreslo pre ministra, aby sedeli koalíčné počty a bude fungovať obdobne ako doposiaľ, najmä posledné štyri roky, tak samostatné ministerstvo nemá pre spoločnosť žiadny praktický význam.

Nemec Juraj: Nevieť komplexne zhodnotiť. Ide o funkcie úradu alebo funkcie pre osoby?

Okruhlica František: Dať do poriadku „emisie“ a utlmiť agresivitu developerov.

Orgonáš Jozef: Dopad bude pozitívny. Špecifických problematik, ktorým sa toto ministerstvo venuje, si vyžaduje takúto inštitucionalizáciu.

Schmögnerová Brigita: Bude záležať na činnosti ministerstva.

Štefančík Radoslav: Politicky motivované rozhodnutie. Úlohy ministerstva životného prostredia môžu byť zodpovedne realizované aj v rámci iného rezortu. Na druhej strane je potrebné podotknúť, že po zrušení ministerstva za predchádzajúcej vlády nebolo preukázané razantné šetrenie verejných zdrojov, keďže byrokratický aparát zostal prakticky v nezmenenej podobe.

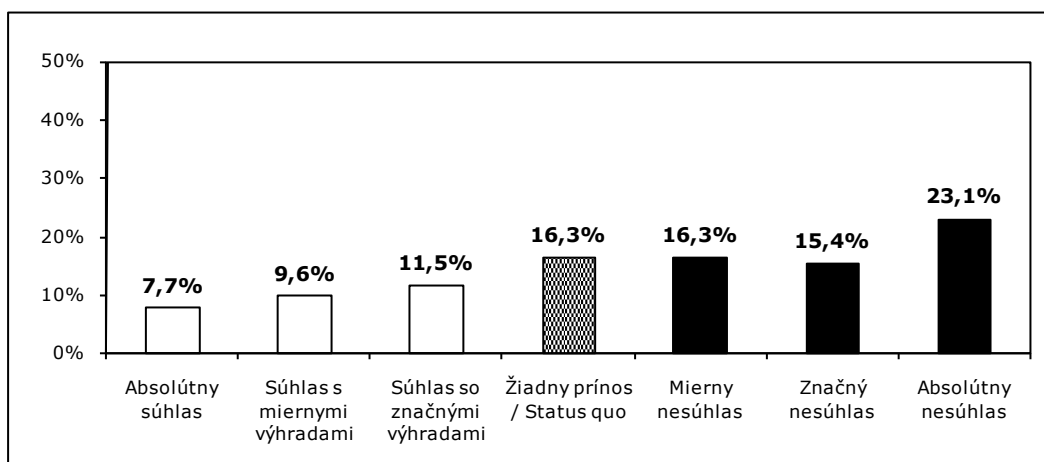
Vidiecky parlament: Bez tohto opatrenia by sme prichádzali o veľmi potrebnú permanentnú diskusiu a interakciu medzi rezortom životného prostredia a rezortom poľnohospodárstva zodpovedným za vidiecky rozvoj.

Vokoun Jaroslav: Ministerstiev môže byť 50 a môže ich byť aj 7. Je to len politický problém. Pri našom vysokom sklone k rezortizmu je každé ministerstvo skôr bariérou. Ak je snaha riešiť problémy v niektorej sfére spoločnosti, tak sa to dá robiť v rozmanitom inštitucionálnom usporiadaní. Preto hlavným kritériom bude, či sa zlepšila kvalita života a za akú cenu.

Anonymný komentár^{*}: Rozhodnutie skôr politické, bez väčších dôsledkov na fungovanie štátnej správy.

Anonymný komentár[†]: Rozpor s reštrikčnými opatreniami vo verejnom sektore. Kompetencie tohto rezortu sa určite môžu realizovať pod ministerstvami pôdohospodárstva a hospodárstva. Samostatné ministerstvo, ktoré bude predávať emisie firmám v SR, určite nepotrebujeme.

13. Poskytnutie vianočného príspevku pre dôchodcov v roku 2010 (príspevok v 8 pásmach od 66,39 EUR do 40,34 EUR v závislosti od výšky dôchodku; príspevok len pre dôchodcov s penziou do 446,70 EUR; výdavky - 61 mil. EUR)

^{*} Respondent si neželal byť menovaný.

[†] Respondent si neželal byť menovaný.

Balko Ladislav: Súhlasím. Takúto diferenciáciu považujem za správnu, opodstatnenú, a aj spravodlivú. Status dôchodcov je rôzny a aj táto forma podpory štátu by mala byť rôzna.

Daniš Igor: Dá sa konať inak v koalíčno-opozičnej prestrelke a v denunciacii?

Đurana Richard: Vláda nenašla dostatok odvahy na zrušenie tohto lacného populistického gesta, ktoré navyše v opozícii pred voľbami sama kritizovala. Ak už chce pomôcť dôchodcom, môže to robiť systémovo, napríklad znížením DPH, ktorým pomôže plošne všetkým dôchodcom a aj hospodárstvu ako celku alebo systémovými zmenami vo výpočte dôchodku tak, aby sa vláda a parlament nemusel zaoberať vianočnými dôchodkami každý rok.

Hurčík Igor: Malé darčeky?

Kahanec Martin: Nesystémové opatrenie.

Krnáčová Adriana: Snáď naposledy. Bolo by vhodné pristúpiť k zmene systémovej, vianočné darčeky sú síce milé, ale neznamenajú skutočné prílepšenie.

Kromerová Viola: Je ťažké posúdiť spravodlivosť, ale...

Lazový Juraj: Pokračovanie v populizme predchádzajúcej vlády, aj keď so snahou minimalizovať náklady.

Marušinec Ján: Vláda týmto krokom premeškala svoju azda jedinou príležitosť toto nesystémové opatrenie zrušiť.

Mušák Michal: Či sa dôchodcom vyplatia peniaze vo forme vianočného príspevku alebo v rámci každomesačného dôchodku, nepokladám za dôležité. Ale je dôležité, aby sa výplaty dôchodkov odvíjali od príjmov dôchodkového systému.

Nemec Juraj: Ani som nepostrehol, že to zostalo, napriek takej silnej kritike práve súčasnou koalíciou. Bol tento výdavok podrobený analýze?

Orgonáš Jozef: Dôchodcom to nepomôže, ide o nesystémový krok.

Schmögnerová Brigita: Vianočné nekompenzuje straty dôchodcu spojené so sprievodnými opatreniami k štátnemu rozpočtu na rok 2011.

Štefančík Radoslav: Politické rozhodnutie motivované strachom zrušiť nesystémové riešenia predchádzajúcej vlády. Ale aspoň porastú preferencie.

Vagač Luboš: Sociálnu situáciu dôchodcov by bolo vhodnejšie riešiť systémom sociálneho zabezpečenia alebo sociálnej pomoci, a nie takýmito nesystémovými dávkami. Podľa EU SILC naši dôchodcovia nepatria medzi skupiny obyvateľstva najviac ohrozené chudobou. Zjavne sú však dôležitou voličskou skupinou.

Velecký Milan: Len rozpočítať vianočný príspevok medzi 12 riadnych dôchodkov je politicky nepriechné, prípadné zrušenie vianočného príspevku treba vyvážiť reálnym zvýšením dôchodkov.

Vokoun Jaroslav: Myslím si, že ľudia, ktorí stoja za týmto opatrením, vedia čo robia. Ale opäť je to mechanizmus, ktorý odvádza pozornosť od podstatných problémov v penzijnom systéme.

Žitňanský Eduard: Populizmu sa darí aj v súčasnej vláde.

Anonymný komentár^{*}: Opatrenie skôr populistické.

Anonymný komentár[†]: Aspoň nesystémovo zaznamenáme rast spotreby, teda HDP Slovenskej republiky.

Dušan Zachar

manažér projektu HESO
INEKO

Informácie o projekte HESO a výsledky od 2q2000 nájdete na: <http://www.ineko.sk/heso/>

^{*} Respondent si neželal byť menovaný.

[†] Respondent si neželal byť menovaný.

Partneri projektu HESO v roku 2010:

